

PRENAVLJAMO

GLAVNI TRG ZA VAS
začenjamo septembra



Glasilo Mestne občine Novo mesto,
številka 3, letnik 2017



NOVO
MESTO



Intervju: Jure Marolt Projekt Pešbus e-Simbioza

PIŠE PRIHODNOST.



KAZALO

0 naslovnici

Zelena lepota se diči pred slikovitim Bregom starega Novega mesta.

0 fotografu

Peter Žunič Fabjančič,

avtor naslovnice, je Novomeščan, ki svoja zanimanja usmerja v številne projekte na področjih kulture in kulturne dediščine, varstva okolja ter urbanega razvoja. Je ljubiteljski fotograf, ki uživa v iskanju in videnju novega in drugačnega, raziskovalec novih prostorov z namenom povezovanja in iskanja skupnega.

3	Uvodnik	18	Projekt Pešbus
4	Županova kolumna	19	Prenove in izgradnje
5	Koliko občane stane ...	22	E-Simbioza
6	Kronika občinskega sveta	23	Odbojka na mivki
8	Novomeški kolaž	25	Vrtec Ciciban
10	Prispevki svetniških skupin	26	Igre prijateljstva
12	Intervju: Jure Marolt	27	Opera Deseti brat
13	Pumptrack	29	Svetovljanski utrip mesta
14	Vse se vrača	31	Novo mesto v njihovem srcu
15	Evropa za vse državljane	32	Napovednik
16	Evropski teden mobilnosti	34	Živeti doma ali v domu?
18	Sistem za izposajo koles	35	Križanka

> Damijan Šinigoj

KAKOVOSTNO ŽIVLJENJE V NOVEM MESTU



Foto: Tomaž Grdin



Novo mesto

Glasilo Mestne občine Novo mesto

UREDNIK

Damijan Šinigoj

KOORDINACIJSKI ODBOR

Sara Drašković, Meta Retar, Tina Cigler, Peter Žunič Fabjančič

NASLOVNICA

Peter Žunič Fabjančič

JEZIKOVNI PREGLED

Saška Horvat in Jožica Jožef Beg

PRELOM

ART32, d. o. o.

SPLETNA STRAN

www.novomesto.si

NAKLADA

13.200 izvodov

IZDAJATELJ

Mestna občina Novo mesto

ZA IZDAJATELJA

Gregor Macedoni, župan

SEPTEMBER 2017

ISSN C508-4547

V tokratni številki glasila, ki ga pravkar držite v rokah, smo tiste, ki so izkoristili priložnost in napisali prispevek, zaprosili, naj napišejo kaj o kakovosti življenja v Novem mestu. Čeprav o kakovosti življenja v domačem okolju ljudje pravzaprav kaj dosti ne razmišljamo, se mi zdi. Če vse deluje, kot mora, kakopak!

Zadnje čase pa se ob kakšni zadevi, ki me zmoti, ujamem ob misli, da moram »občini« napisati pismo. Da bodo zadevo popravili. Pred leti mi kaj takšnega niti na kraj pameti ne bi padlo.

Lani smo iz zavetišča vzeli majhno psičko, ki nas zdaj vsakodnevno »sili«, da se sprehajamo z njo. Kar je čisto v redu, človeku malce gibanja ne škodi, pa še socialno življenje se mu izboljša, saj na teh sprehodih spoznaš nove ljudi in se z njimi mimogrede zapleteš v pogovor. Ali pa obnoviš poznanstvo z ljudmi, s katerimi si že pred leti izgubil stik. Povsem nekaj drugega kakor prijateljstvo na Facebooku, saj to je verjetno vsakemu jasno!?

Največkrat se sprehajamo ob Težki vodi v Šmihelu, saj je to sprehajališče najbližje domu, ob vodi pa je bilo v letošnjem vročem poletju bolj vzdržno tako za nas kakor za psičko. Če sem iskren, se mi sanja ne, kdo skrbi za to pot, da je urejena, da je trava pokošena, smetnjaki izpraznjeni dovolj pogosto (ja, tudi Novomeščani se počasi navajamo pobirati iztrebke ljubljencev), da so klopi primerne za kratek počitek ... A nekdo seveda skrbi, saj so zadeve urejene, kot morajo biti. Le enkrat se mi je primerilo, da sem pomislil na to, da bi »občini« napisal pismo. Se mi je zdelo, da je trava že previsoka in me je to kar malo zmotilo. Saj pravzaprav ni nič narobe, če je trava visoka – domnevam, da jo za seno ne kosijo, saj se tam olajša le preveč psov –, le estetsko ni bilo. Ja, hecno, ni bilo estetsko!

Pa pisma potem nisem napisal, saj je bila trava naslednji dan pokošena ...

Pismo »občini« sem napisal le enkrat, ko ulična svetilka v moji ulici ni delovala. Tega

pravzaprav sploh opazil nisem, a me je na to opozoril sosed, češ ti si »na občini«, pa uredi! Seveda tega nisem »uredil«, ker nisem »na občini«, ko me je kmalu potem pobaral, če sem »na občini« kaj udaril po mizi, sem se zlagal, da sem, a da stvari pač potrebujejo svoj čas. Saj vsi vemo, kako je »na občini« ... Zvečer sem nato prek občinske internetne strani »občini« poslal elektronsko pismo. In že zjutraj dobil odgovor, da bodo uredili. In so. Med preurejanjem Smrečnikove ulice je prišlo do nekakšne napake. Zvečer je svetilka že svetica, najbolj zanimivo pri vsem tem se mi je pa zdelo, da na »napako« nihče ni opozoril – bil sem prvi. Si je vsakdo mislil, da je zagotovo že kdo drug opozoril na to, vmes pa verjetno še malo bentil čez občino, ki dopušča, da ulične svetilke ne svetijo ...

Pred leti, no, pred daljnimi leti, sem kot pisatelj na povabilo njihovega pisateljskega društva obiskal Srbijo. Nekaj mesecev, preden je padel Milošević. Srbi so bili že kar nekaj časa pod mednarodnimi sankcijami in lahko sem videl, kaj pomeni, če država, občina, javne službe ... ne delujejo več. Na avtocesti so med pasovi rasla drevesa, trava, ki je silila na cestišče, ni bila le »neestetska«, temveč tudi nevarna, Beograd je bil kot smetišče, saj komunalna služba ni delovala ... Tam in takrat verjetno nikomur ni padlo na misel, da bi »občini« napisal pismo. Če pa že bi, bi bilo verjetno obsežno kakor Vojna in mir!

Hočem povedati, da v Novem mestu ni tako slabo živeti, če me občasno zmoti le nepokošena trava ob sprehajališču ali kakšna nedelujoča ulična svetilka.

Ja, vem, ljudje smo različni, zagotovo vas je tudi nekaj, ki bi lahko o stvareh v Novem mestu napisali roman ali dva. Ampak bentiti recimo o tem, kako nemogoč je promet v Novem mestu, ker je bil Šmihelski most zaradi celovite obnove zaprt, je nesmiselno. Je minilo, kot bi mignil, in zdaj bo nekaj časa mir ...

Živeti v Novem mestu je prijetno. Zakaj je to (tudi) tako, pa preverite v prispevkih v tem glasilu ...

PONOSNI NA LOKALNO SLEDIMO VIZIJI RAZVOJA

Gregor Macedoni, župan

Strategija Mestne občine Novo mesto 2030 zastavlja smer kakovosti bivanja in delovnega okolja. Izhajamo iz predpostavke, da bo na eni strani privlačno okolje za bivanje tudi privlačno okolje za obiskovalce in da bodo zanimiva delovna mesta in delovna okolja generator večjega priseljevanja kot odseljevanja. Kako opredeliti privlačno okolje za bivanje? Ni enoznačnega odgovora. Vsak ima svoja pričakovanja in potrebe. Pa vendar obstajajo standardi, ki opredeljujejo sodobna bivalna oz. urbana okolja.

Novo mesto je srednje veliko slovensko mesto, v evropskem merilu pa zelo majhno. Zato se je nesmiselno ozirati samo po velikih mestih in si želeli enakih standardov javnih storitev. S 23.000 prebivalci v mestnem okolju in 36.400 prebivalci v občinskem obsegu namreč ne moremo vzdrževati sistemov in storitev, ki jih nudijo velika mesta. Zato pa lahko svoje prednosti črpamo iz majhnosti. In to so lahko prednosti, o katerih lahko velika mesta samo sanjajo. Ena takih je obseg in bližina zelenih površin, ki so v Novem mestu zaradi razvejane urbanistične zasnove dostopne praktično na vsakem koraku. Še toliko bolj pa v okolici mesta.

Osnovna storitev bivalnega okolja so komunalne storitve. Zdrava in čista voda. Vesel sem, da bo kmalu minilo eno leto od zagotovitve te osnovne dobrine na ravni, ki si jo Novo mesto zasluži. Tudi odvajanje in čiščenje odpadnih vod (kanalizacija) morata biti izvajana tako, da naše okolje za znanec ohranjamo enako čisto, kot smo ga mi dobili od prednikov. Širokopasovne povezave so danes že skoraj osnovna dobrina in podlaga za enakopravno vključevanje v sodobno družbo. V naslednjem mesecu bomo predstavili načrt, ki bo v nekaj letih skoraj vsakemu gospodinjstvu v naši občini zagotovil priklop na spletno povezavo v okviru najvišjih hitrosti izmenjave podatkov.

Danes, ko je čas pomemben, si želimo učinkovitega premagovanja razdalj in enostavnega dostopanja do končnih lokacij. Se pa vse bolj uveljavlja družbeni konsenz, da ni vse samo v cilju in hitrosti prispetja na cilj, ampak tudi v načinu, kako se giblujemo oz. premagujemo razdalje. Trajnostna mobilnost. Prav gotovo so ceste in motorni promet še vedno osnovna oblika mobilnosti. Danes ni nič nenavadnega, če v enem dnevu obiščemo več držav in lokacije, ki omogočajo lahko vključevanje na celinske koridorje, so zanimive. Novo mesto leži ob pomembnem evropskem koridorju ter na sredini med dvema glavnima mestoma (kot je rekel mag. B. Andrijanič, ima Novo mesto v Ljubljani in Zagrebu zanimivi predmestji). V kratkem pa bomo imeli še povezavo proti severu in jugu, t. i. 3. razvojno os. Si pa danes ne moremo več predstavljati mest in tudi povezave med mesti in okolico brez kolesarskih stez in pešpoti. Zato imamo v Novem mestu v tem in naslednjem letu v izvedbi 17 projektov, ki bodo povečali in izboljšali premalo povezano kolesarsko mrežo ter nadgradili obstoječe pešpoti. Vse bolj smo aktivni na področju e-mobilnosti.

Ko se pogovarjam z občani ali pa pregledujem rezultate anket, ugotavljam, da je za družine z otroki pomembna bližina šole in vrtca ter kasneje tudi raznovrstnih srednjih šol in za nekatere še fakultet. Prepričan sem, da so naši vrtci in šole zelo dobri. Imamo široko razpredeno mrežo enot vrtcev ter matičnih in podružničnih osnovnih šol. V podporo vsem učiteljem in drugim delavcem pa se Mestna občina Novo mesto trudi zagotoviti kakovostno predšolsko in šolsko infrastrukturo. Tako smo letos pristopili k energetske sanaciji kar 27 objektov, pretežno vrtcev in šol; od tega je bilo 11 objektov obnovljenih celovito. Gradimo pa tudi prvi nov vrtec po več desetletjih.



Foto: Peter Žunič Fabjančič

Zgodovina Novega mesta ima bogato tradicijo – ne le na vzgojnem in izobraževalnem, temveč tudi na kulturnem, športnem in verskem področju. Novomeška kultura ima veliko izjemnih mož in žena v preteklosti, kar pa največ šteje: ustvarjalke in ustvarjalci na področju kulture v sodobnem času so na številnih področjih ambasadorji našega mesta in potrjujejo ustvarjalno moč današnjega Novega mesta. Športno Novo mesto se po obsegu in številu različnih športnih kolektivov na najvišji ravni kosa z največjima slovenskima univerzitetnima središčema. Ta vidik bomo naslednje leto še posebej izpostavili s praznovanjem leta športa. Nenazadnje je Novo mesto sedež škofije kot nadgradnje pomembnega regionalnega verskega središča, kar je bilo Novo mesto s kolegiatnim kapitljem in frančiškanskim samostanom zadnjih pol tisočletja. Aktivno vključevanje občanov nudijo tudi številna druga društva in organizacije.

Vse to je Mestna občina Novo mesto danes in kot taka je prijazno bivalno okolje za svoje občane. Hkrati pa je prav, da smo zahtevni in znamo pogledati tudi v druga slovenska in evropska mesta. V zadnjih desetih letih smo videli veliko hitrejših razvojnih zgodb. Želimo slediti tem dobrim praksam in biti hkrati ambiciozni, da se na nekaterih področjih postavimo na čelo razvoja. Vesel sem, da se vizija, ki sem jo skupaj z ekipo predstavil pred tremi leti, zelo celovito uresničuje. In vesel sem pozitivnih odzivov ter vse pogostejših sporočil, da se posamezniki želijo vključiti in pomagati. Kajti mestna občina smo najprej vsi mi, občani, šele nadgradnja so strukture javnih zavodov, šol vrtcev in občinske uprave. Vabim vas, da s svojim sodelovanjem sooblikujete Mestno občino Novo mesto prihodnosti kot vzor bivalnega okolja za druge.

KOLIKO OBČANE STANE SOFINANCIRANJE NAJRAZLIČNEJŠIH PROGRAMOV

Mestna občina Novo mesto ima na podlagi zakonov in statuta občine nalogo poskrbeti za ustrezno raven kakovosti življenja na področjih, ki so v njeni pristojnosti. Kot organizacija javne uprave vodi najrazličnejše postopke in pripravlja politike, ki nedvomno vplivajo na kakovost življenja občanov in občanov.

Na področjih kulture, športa, zdravstva, sociale, okolja, mladih, starejših in na še nekaterih drugih področjih so vsako leto kot pomemben dejavnik kakovostnega življenjskega okolja v naši občini prepoznane številne nevladne organizacije (društva, zasebni zavodi) oziroma njihovi programi dela in se jih tudi sofinancira. Za večino organizacij ob koncu leta praviloma občinske službe objavijo razpis oziroma poziv za predložitev programov dela in projektov, ki imajo širšo družbeno korist. Društva in ostale organizacije, upravičene do sofinanciranja, so tiste, ki so vsakodnevno v stiku s terenom, zato je njihovo sodelovanje v občinskih politikah

izjemno pomembno. Mestna občina Novo mesto jih vidi kot partnerje pri izvajanju svojih programov in jih zato v velikem številu podpre s proračunskimi sredstvi.

Višina sofinanciranja programov po področjih

	2016
Kultura	260.032,00
Šport	532.474,00
Zdravstvo	30.000,00
Sociala	211.721,00
Mladina	98.521,00
Ostala društva	129.053,00

Društva in druge nevladne organizacije, ki so redno predstavljene tudi v tem glasilu, pomembno pripomorejo h kakovosti okolja naše občine. So mesto srečevanja, zaupanja in naslavljanja tematike oziroma problematike, zaradi katere so bila ustanovljena. Tako dobro pa delujejo zaradi mnogih Novomeščank in Novomeščanov, ki že dolga leta nesebično tem organizacijam namenijo svoj čas, sredstva in znanje, tako da predstavljajo resnično pomembno dodano vrednost Novemu mestu.

> Meta Retar, Mestna občina Novo mesto

RAZPISUJEMO ŠTIPENDIJE IN ENKRATNE DENARNE POMOČI!

Na spletni strani www.novomesto.si boste v rubriki Javna obvestila našli razpis za podelitev izrednih štipendij in enkratnih denarnih pomoči, namenjene perspektivnim dijakom in študentom, ki prihajajo iz Mestne občine Novo mesto. S tem znova prihajamo nasproti obetajočim mladim in jim omogočamo, da razvijajo svoje posebne talente. Vloge je možno oddati do 6. oktobra 2017.

Pri izbiri štipendistov bodo ponovno imeli prednost izjemni dosežki, ki omogočajo promocijo ali razvoj občine na področju kulture, umetnosti, športa in znanosti. Višina izredne štipendije znaša 200 EUR/mesec za študij v Sloveniji in 300 EUR/mesec za študij v tujini, višina enkratne denarne pomoči za študij v tujini pa 500 EUR v enkratnem znesku.

Možnost za pridobitev štipendije imajo perspektivni študenti študijskih programov 1., 2. in 3. bolonjske stopnje in perspektivni dijaki srednješolskega izobraževanja, ki so državljani Republike Slovenije, imajo stalno prebivališče v Mestni občini Novo mesto, so v zadnjem zaključenem šolskem letu dosegli kot dijaki povprečno zaključno oceno najmanj 4, so v zadnjem zaključenem študijskem letu dosegli kot študentje povprečno oceno vseh

opravljenih izpitov najmanj 8, so dosegli izjemne dosežke, niso zaposleni ali vpisani v evidenco brezposelnih oseb na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, nimajo statusa samozaposlene osebe, ki opravlja registrirano dejavnost, niso lastniki oziroma solastniki gospodarske družbe. Izjemoma se lahko štipendija podeli tudi kandidatu, ki ne izpolnjuje pogoja glede ocen, če na posameznem področju dosega izjemne dosežke, primerljive v evropskem in svetovnem prostoru, ter so ti nad dosežki tistih kandidatov, ki pogoje glede ocen izpolnjujejo.

Enkratne denarne pomoči so namenjene perspektivnim študentom študijskih programov 1., 2. in 3. bolonjske stopnje, ki se izobražujejo v tujini in so državljani Republike Slovenije, imajo stalno prebivališče v Mestni občini Novo

mesto, so v zadnjem zaključenem študijskem letu dosegli kot študentje povprečno oceno vseh opravljenih izpitov najmanj 8, so dosegli izjemne dosežke, niso zaposleni ali vpisani v evidenco brezposelnih oseb na Zavodu RS za zaposlovanje, nimajo statusa samozaposlene osebe, ki opravlja registrirano dejavnost, niso lastniki oziroma solastniki gospodarske družbe. Izjemoma se lahko podeli enkratna denarna pomoč tudi kandidatu, ki ne izpolnjuje pogoja glede ocen, če na posameznem področju dosega izjemne dosežke, primerljive v evropskem in svetovnem prostoru, ter so ti nad dosežki tistih kandidatov, ki te pogoje izpolnjujejo.

Več na povezavi: <http://www.novomesto.si/si/novomesto/razpisi?id=17209>.

KRONIKA OBČINSKEGA SVETA

JULIJ 2017

ODMERA KOMUNALNEGA PRISPEVKA

Občinski svetniki so na julijski seji v drugi obravnavi sprejeli odloke o podlagah za odmero komunalnega prispevka za izgradnjo kanalizacijskega omrežja v naselju Šentjošt, delu naselja Verdun in v naselju Potov vrh. Za našeta naselja so sprejeli tudi program opremljanja stavbnih zemljišč s kanalizacijskim omrežjem.

V Šentjoštu in delu naselja Verdun bo za povprečno velik obstoječi stanovanjski objekt neto tlorisne površine 182,00 m² na območju opremljanja na parceli, ki meri 204,00 m² (pri izračunu parcel smo upoštevali stavbišče x 1,5) komunalni prispevek znašal 1.717,00 EUR.

Na Potovem Vrhu bo za povprečno velik obstoječi stanovanjski objekt neto tlorisne površine 178,00 m² na območju opremljanja na parceli, ki meri 187,00

m² (pri izračunu parcel smo upoštevali stavbišče x 1,5) komunalni prispevek znašal 1.510,00 EUR.

Odstopanja od navedenih izračunov višine komunalnega prispevka za povprečen objekt so odvisna od dejanske neto tlorisne površine posameznega objekta in pripadajoče gradbene parcele.

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA

Svetniki so v prvi obravnavi sprejeli dopolnjen osnutek sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta Mestne občine Novo mesto (SD OPN 4). Pri tem gre za nadaljevanje politike podpore gospodarstvu, saj je razlog za spremembe in dopolnitve prostorskega načrta potreba podjetja Krka po gradnji novih parkirnih mest v Kosovi

dolini. Na Mestni občini Novo mesto pa želimo z dopolnitvami prostorskega načrta urediti dostopno cesto s spremljajočo potrebno infrastrukturo do Arheološkega parka Situla, omogočiti gradnjo telovadnice ob Gimnaziji Novo mesto, gradnjo mostu čez Krko med Loko in Kandijo ter gradnjo novega vrtca na Otočcu.

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE OBČINSKEGA LOKACIJSKEGA NAČRTA

Občinski svet je v prvi obravnavi sprejel odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem lokacijskem načrtu Univerzitetni kampus Novo mesto. Ker izvedbe univerzitetnega kampusa v Drgančevju ni mogoče časovno opredeliti, je v interesu občine, da prepreči nadaljnje propadanje obstoječih objektov



Foto: Peter Žunič Fabjančič

in zagotovi njihovo varno uporabo. Spremembe in dopolnitve omogočajo pridobitev gradbenih dovoljenj za nujno vzdrževanje in rušitev stavb, pri katerih obnova ni smiselna.

OTOŠKI CESTI ODSLEJ PRIJAZNEJŠI KOLESARJEM

Občinski svet je sprejel predloga odredb o spremembi prometne ureditve na občinski cesti JP 798961, Otočec–Dolenje Kronovo in občinske ceste LC 295311, Lešnica–Otočec (od km 2,160 do km 3,120). Občinska cesta Otočec–Dolenje Kronovo bo odslej prvenstveno namenjena kolesarjem in dostopu do kmetijskih zemljišč, treh stanovanjskih in do enega poslovnega objekta. Sprejeta odredba na cesti Lešnica–Otočec ukinja motorni promet, območje pa bo tako odslej namenjeno kolesarjem, pešcem, dostopu do zasebnih zemljišč in za potrebe intervencije. Župan Gregor Macedoni je pri obravnavi omenjenih odredb, vezanih na področje Otočca, predstavil širšo sliko urejanja kolesarskih in pešpoti po celotni občini, saj so v izvedbi ali načrtovanju tudi številni drugi sorodni projekti.

KADROVSKE ZADEVE

Na področju kadrovske zadeve so svetniki sprejeli sklep o imenovanju Roberta Sotlerja za predstavnika Mestne občine Novo mesto v Svet zavoda Splošna bolnišnica Novo mesto. Za nadomestnega predstavnika ustanovitelja Mestne občine Novo mesto v Svet javnega zavoda Gasilsko-reševalni center Novo mesto so imenovali Roberta Oberča, v Upravnem odboru Fakultete za industrijski inženiring pa bo ustanoviteljico Mestno občino Novo mesto odslej zastopal dr. Janez Povh.

Svetniki so podali pozitivno mnenje za vse tri kandidate za imenovanje direktorja javnega zavoda Razvojno izobraževalni center Novo mesto, prednost pa so dali kandidatki Gabi Ogulin Počrvina. Poleg nje sta se na razpis javila še Ema Perme in Gregor Sepaher.

POROČILO ŽUPANA

Župan je v svojem poročilu predstavil nekaj novih informacij o poteku prenove mestnega jedra, ki se bo začela v letošnjem letu. V sklopu načrtovanih kolesarskih in pešpotnih povezav je pojasnil, da trenutno poteka urejanje večnamenskih poti v sklopu rekonstrukcije Straške ceste in komunalnega urejanja gospodarske cone Na Brezovici. Poleg

tega se v kratkem obetajo začetek del v Velikih Brusnicah in sanacija dotrajnega cestišča na Šmihelskem mostu ter priprava na komunalno urejanje gospodarske cone Livada in ureditev podkonstrukcije za pokritje Velodroma. V teku je tudi energetska sanacija vrtcev in šol. Župan je pojasnil postopke, ki tečejo v zvezi s prenovo Narodnega doma in najemom prostorov za RIC Novo mesto. V zaključku je izpostavil nov razpis za izredne štipendije in enkratne denarne pomoči ter novo, poletno obdobje okoljevarstvene kampanje Vse se vrača.

IZREDNA SEJA

Svetniki so na izredni seji Razvojnemu centru Novo mesto podali soglasje, da se sredstva iz Garancijske sheme za Dolenjsko do višine 600 tisoč evrov porabijo tudi za delno plačilo kupnine za nakup poslovne stavbe na naslovu Podbreznik 15 v Novem mestu, ter s tem spremenili in dopolnili tudi Odlok o proračunu Mestne občine Novo mesto za leto 2017.

Za 2. avgust 2017 je bila sklicana javna dražba, na kateri je stečajna upraviteljica z izključno ceno 1,3 milijona evrov prodajala stavbo družbe IMOS holding v stečaju, v kateri Razvojni center Novo mesto izvaja dejavnost leta 2010 ustanovljenega Podjetniškega inkubatorja. Inkubator zagotavlja prostor za nastajanje poslovnih idej, mreženje in sklepanje novih poslov, kar pomembno vpliva na razvoj malega gospodarstva in podjetništva. Ker se tukaj izvaja dejavnost razvoja novih podjetij in obstaja možnost nadaljnje širitve dejavnosti inkubatorja, je nakup tega objekta pomemben za nadaljnji razvoj in spodbujanje malega gospodarstva ter podjetništva.

Razvojni center je nakup poslovne stavbe izvedel delno z lastnimi sredstvi s prodajo poslovnih prostorov na Ljubljanski cesti 26 v Novem mestu, delno z najetimi sredstvi kot posojilo pri komercialni banki ter delno z angažiranjem prostih sredstev Garancijske sheme za Dolenjsko, ki so sedaj vezana na komercialnih bankah po zelo nizkih obrestnih merah. Sredstva Garancijske sheme za Dolenjsko so sredstva, namenjena razvoju malega gospodarstva na Dolenjskem. Gre za namenska sredstva za podjetništvo, in sicer kot zavarovanje za dane garancije in posojila. Začasna uporaba sredstev ne bo bistveno vplivala na garancijsko shemo, saj bo ta kljub temu nemoteno delovala.

Sprejeti sklepi ne bodo imeli vpliva na proračun ali na kvoto zadolževanja Mestne občine Novo mesto.

OSTALI SKLEPI

V prvi obravnavi so svetniki sprejeli tudi odloke o programu opremljanja stavbnih zemljišč za območje opremljanja »OPPN Šipčev hrib« in »OPPN Bučna vas - vzhod/1«, pa tudi Programa opremljanja stavbnih zemljišč za območji opremljanja »OPPN Šipčev hrib« in »OPPN Bučna vas - vzhod/1«.

Na področju premoženjsko-pravnih zadev so svetniki sprejeli druge dopolnitve načrta ravnanja s stvarnim premoženjem Mestne občine Novo mesto za leto 2017 – druge dopolnitve načrta razpolaganja z nepremičnim premoženjem za leto 2017 in prve dopolnitve načrta pridobivanja premičnega premoženja v posamični vrednosti nad 10.000 EUR.

Sprejet je bil tudi sklep o ugotovitvi javne koristi za razlastitev enajstih nepremičnin na Daljnem vrhu, svetniki pa so sprejeli tudi sklep o ukinitvi statusa javnega dobra štirih nepremičnin v Zagorici, ene nepremičnine v Stranski vasi in dveh v Velikem Podljubnu.

Po skrajšanem postopku je bil sprejet odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Mestne občine Novo mesto in odlok o spremembah Odloka o ureditvi cestnega prometa v Mestni občini Novo mesto. Namen sprejetja sprememb odloka je uskladitev občinske uprave zaradi novoustanovljenega organa skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat in redarstvo Mestne občine Novo mesto in občine Straža. Hkrati se bodo s spremembo odloka naloge Urada za gospodarske javne službe ustrezneje umestile v druge urade občinske uprave.

Svetniki so sprejeli odredbo o spremembah Odredbe o izvedbenih aktih k Odloku o ureditvi cestnega prometa v Mestni občini Novo mesto, s katero Mestna občina Novo mesto od javnega podjetja Komunala Novo mesto d. o. o. prevzema pobiranje in nadzor nad plačevanjem parkirnine.

Svetniki so sprejeli obvezno razlago 135. člena Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Novo mesto in sklep o vzpostavitvi videonadzora pri romskem vrtcu.

Občinski svet je podal soglasje k statutu javnega zavoda Zavod za šport, kulturo, turizem in mladino Novo mesto.



45 mladostnikov iz vse Evrope, ki jih je v Novo mesto pripeljala mladinska izmenjava Mladi skupaj, je pozdravil podžupan Boštjan Grobler.



Novo mesto je od tega poletja naprej bogatejše za kolesarski poligon (pumptrack), ki smo ga uradno odprli v sklopu Noči na Krki.



Zagotavljanje rekreativnih in vadbenih površin smo nadaljevali z novimi igrišči za odbojko na mivko na Loki.



Ob dnevu odprtih vrat smo občanom predstavili tehnologijo, ki pomeni konec prekuhanja vode iz pipe.



Na mestnem pikniku je sodeloval tudi Rod gorjanskih tabornikov.



Reka Krka se je v toplejšem delu leta znova izkazala za odlično kuliso različnih dogodkov, ki povezujejo občane.



Župan je ob zaključku sezone sprejel predstavnike najuspešnejše roketne šole v državi, s katero se lahko ponašajo v Moškem roketnem klubu Krka.



Poletni tedni so primerni za ureditev šolskih okolišev.



Najštevilčnejšo izvedbo projekta Pešbus v Sloveniji smo zaključili s podelitvijo zaslužnih priznanj udeležencem.



Celovita prenova najbolj obremenjenega mostu v naši občini predstavlja trajnejšo rešitev.



Med svojim popotovanjem Podolgem in počez se je na rotovžu ustavil tudi predsednik republike Borut Pahor.



Nadaljujemo s komunalnim urejanjem gospodarske cone Na Brezovici.



Najmlajši slovenski šahovski mojster Vid Dobrovoljc je sprejemov že vaje, a se jih podobno kot zmag na različnih tekmovanjih po Evropi ne naveliča.



Straška cesta je bila zares potrebna prenove, s katero pa bodo pomembno pridobili tudi kolesarji.



S samozavestnimi nastopi na državnem prvenstvu in tremi medaljami na svetovnem prvenstvu so si mladi novomeški kegljači prislužili sprejem v županovi pisarni.

Konec avgusta smo podpisali pogodbo z izvajalcema gradbenih in arheoloških del pri prenovi mestnega jedra, septembra pa bodo njihovi stroji tudi zarpotali.



Poletna sprostitev na zeleni lepotici.



Vsakoletni kolesarski praznik – zaključek Dirke po Sloveniji – je bil letos pravi spektakel, primerljiv z največjimi športnimi dogodki po svetu.



Znanje je najdonosnejša naložba v prihodnost in najboljši učenci novomeških šol si zaslužijo posebno pozornost.



Tradicionalno polaganje venca ob dnevu državnosti na grobu Franca Uršiča v Prečni.



PRISPEVKI SVETNIŠKIH SKUPIN

Kakovost življenja v neki skupnosti je skupek mnogih majhnih elementov, ki tvorijo mozaik neke celote. Vsakdo od nas ima svoje poglede in svoje lastne prioritete v življenju in v kolikor imamo možnost, da jim sledimo, potem lahko rečemo, da imamo kakovostno življenjsko okolje.

Verjamem, da kdo pogreša OBI ali IKEO v mestu in se mu zaradi takih primanjkljajev življenje v mestu ne zdi dovolj dobro.

Živimo v občini, ki je gospodarsko ena najmočnejših v državi in posledično nimamo težav z zaposlenostjo. Mladi zaradi tega ostajajo v domačem okolju, še več, v mestu se naseljujejo družine iz drugih krajev, kar pomeni, da je mesto živo.

Kdor je imel možnost pogledati čez planke v svet, verjamem, da je mnenja, da je kakovost življenja v Novem mestu dobra. Imamo srečo, ker živimo v zelenem okolju, zame pa je neprecenljivo, da imamo veliko stopnjo varnosti, da se brez strahu svobodno gibamo po mestu, da gredo naši otroci lahko sami brez spremstva na svoje aktivnosti, katerih res ne manjka.

Pokazatelj kakovosti bivalnega okolja je zagotovo močna aktivna civilna družba, ki v lokalni skupnosti nadgrajuje in dopolnjuje javne službe. Veliko število društev in organizacij se trudi ustreči skoraj slehernemu občanu. Šport, kultura, starejši, invalidi in ostali imajo močno podporo lokalnih društev, ki vsako na svojem področju izpolnjuje programe za svoje ciljne uporabnike, zelo dobro podporo pa imajo pri svojih aktivnostih tudi na MONM. Lokalno gospodarstvo vzorno podpira športne klube s poudarkom na vzgoji mladih športnikov, kar je nedvomno prava pot, saj vsaka generacija ustvari kakšnega vrhunskega posameznika, ki ponese ime našega mesta v svet.

Še nikoli do sedaj se v Novem mestu ni dogajalo toliko različnih stvari, kot se dogajajo v zadnjem obdobju. Kulturne in športne prireditve so sicer stalnica, se je pa v zadnjem času močno povečalo ne le število prireditev, temveč tudi njihova kakovost, kar kaže, da so se bojzani ob ustanovitvi Zavoda Novo mesto izkazale za neupravičene.

Menim, da je Novo mesto prijazno okolje za vse generacije, imamo pa seveda še precej možnosti za izboljšanje. Načrt za dokončanje kolesarskih ter pešpoti, vrnitev starega sijajnega reki Krki in dograditev še nekaj športnih objektov morajo biti prednostna naloga občine, ustvarjati pogoje za kakovostno bivanje invalidov, njihovo zaposlovanje in

splošno integracijo v družbeno dogajanje pa naj bo občinski upravi izziv.

Dušan Kaplan, SZV

Živim v po številu prebivalcev največji novomeški soseski in v le nekaj minutah lahko plavam in se ohlajam v čisti Krki, supam, celo jadram, tečem po Portovalu, veslam s kajakom po Temenici in opazujem pester živalski svet, zavrtim pedale in že sem na gozdnih poteh, ki vodijo po mestu in na Gorjance, pozimi stopim iz bloka in se v naravi že poginjam s tekaškimi smučmi, odmaknjen od hrupa, otroci se lahko zabavajo na različnih igralih in igriščih, stadionu ...

Vrtec in šola v kakovostnih prostorih in s kakovostnimi vsebinami so pred nosom, sosedje pod balkonom vrtnarijo. Malce dlje so zdravstveni dom, bolnišnica, kulturni center, središče mesta, igrišča na Loki z novim pump trackom in novimi igrišči za odbojko na mivki ...

Okolje nudi veliko kakovostnih delovnih mest.

Za družinsko življenje je Novo mesto eno najboljših mest v državi. Počutimo se varne, iz pip teče pitna voda, okolica in zrak sta čista. V okolici mesta so urejeni podeželski kraji in vasi.

Izboljšati bo treba storitve mobilnosti, ki jih je težko vpeljevati, če jih večina ljudi ni pripravljena uporabljati, s kolesarskimi stezami in učinkovitim javnim prevozom na čelu. Manjkajo še kakovostna središča razvoja kompetenc mladih in delovno aktivnih in koncepti bivalnih enot za mlade in ostarele.

Ker pa ima Novo mesto tudi velik človeški kapital, verjamem, da se bo v njem vedno živelo bolje kot marsikje drugje.

Boštjan Grobler, Lista Gregorja Macedonija

Kakovost življenja je pojem, ki ima obsežno pot razvoja in je zagotovo tema, ki je in bo zanimiva za vse občanke in občane Mestne občine Novo mesto. Nanaša se na blaginjo posameznikov v širšem smislu in je definirana glede na željene osnovne vrednote in cilje, ki prevladujejo. Ti so predvsem minimalni dosežek življenjskega standarda, enaka razdelitev življenjskih priložnosti in zadovoljena potreba po socialni varnosti, pravica do čistega zraka, okolje brez zdravju škodljivih in nevarnih odpadkov, zdravo in kulturno bivalno okolje, zaposlovanje bližje domu, kakovostno osnovno in srednješolsko izobraževanje, povezovanje vseh krajevnih

skupnosti v občini ter enakomeren razvoj celotne občine, ne le mesta.

V tem mandatu je bilo uspešno izpeljanih že kar nekaj projektov, ki pripomorejo k večji kakovosti življenja občanov, mnogo pa je še odprtih. Eden najpomembnejših je projekt Hidravličnih izboljšav vodovodnega sistema na območju Dolenjske, ki občanom Mestne občine Novo mesto in tudi občanom ostalih občin, vključenih v ta projekt, omogoča čistejšo vodo. Omeniti je potrebno tudi vzpostavitev novih športnih površin in objektov, večje število kulturnih in družabnih prireditev, subvencije na področju vrtcev in pa tudi boljše medgeneracijsko sodelovanje.

V Slovenski demokratični stranki menimo, da je zelo pomembno, da zainteresirani občani prispevajo svoje mnenje, ideje in poglede na dolgoročni razvoj občine. Želja nas vseh je, da se kakovost bivanja v občini dvigne na še višjo raven, da v prihodnje še bolje izkoristimo potenciala, ki jih ima občina na področju turizma, gospodarstva, kmetijstva in drugih področjih delovanja, ter da z dolgoročno vizijo in načrti v čim večji meri prispevamo k dvigu kakovosti življenja. Zato je nujno identificirati dobre vidike, pogoje in infrastrukturo, ki omogočajo kakovostno življenje v občini, in raziskati, kje so možnosti za izboljšave infrastrukture, športne, kulturne, izobraževalne in družbene plati življenja v občini, medgeneracijsko sodelovanje, sodelovanje z ranljivimi skupinami prebivalstva v občini ter kaj si pravzaprav vsi skupaj želimo na področju kakovosti življenja v občini.

Eva Filej - Rudman, svetniška skupina SDS

Vse se vrača, vse se plača ...

Urednik je pozval svetniške skupine, da pripravimo prispevek za rubriko in izpostavil rdečo nit številke glasila – kakovost življenja v Novem mestu, kaj jo dviguje oziroma kako bi jo lahko še zvišali.

Svetniška skupina SMC kliče: »Novo mesto, odpri oči!« Nesporno sledimo neoliberalizmu. Dvigujemo možnosti zadovoljevanja potrebe po potrošnji in hedonizmu v mestu. Trgovski centri in rekreativne površine rastejo. Skrbi pa druga plat: povečevanje neenakosti in nesvobode. Pojavila sta se tesnoba in strah. Zapiramo se. Postajamo netolerantni in nekulturni. Imamo pogoje za univerzo, vendar mestna oblast prizadevanj za odpiranje visokih šol ne podpre. Z obljubo občanom o znižanju stroškov smo združili Agencijo za šport in KCJT, sedaj pa bomo v Zavodu Novo mesto v letu 2017 zapravili 1,3 MIO EUR, ne

da bi investirali v nujno potrebno opremo. Ni pomembno, da so kulturniki v mestu obmolknili. V KČJT niti pravega odra nimajo. So brez vsake multimedijske podpore, lučna in zvočna tehnika je iz kamene dobe. V treh letih nismo dobili nobenega prepoznavnega letnega festivala. Izgubili smo Rock Otočec. Če ne bi bilo APT, Konservatorija Jurija Slatkonje, zasebne turistične agencije, novega hotela in nekaj zasebnih zavodov, bi bilo mesto še v prejšnjem tisočletju. Svoboda javnega nastopanja se omejuje. Glasilo spominja na časopis iz enopartijskega sistema. Ali je bil v treh letih v njem predstavljen kdo iz opozicije? Župan se v njem pojavlja večkrat, kot ga vidimo v mestu. Opozicija je v občinskem svetu postavljena v zadnjo klop. Na predloge na občinskem svetu in svetniška vprašanja ne dobi odgovorov. Medijski prostor se ji zapira. Zadnji naš članek so avtorsko spreminjali in odrezali naslov: Ali Novo mesto gori?

Svetniška skupina SMC zato predlaga, da se za zagotovitev dviga kakovosti življenja začne proces vzpostavitve enakopravnosti in svobode, izvede najširša javna razprava, podpre svoboda razvoja izobraževanja in kulture in odpravijo vse v zadnjih treh letih v naši mestni občini vzpostavljene omejitve. Če spet ne bomo slišani, bomo peli pesem Tereze Kesovija: »Vse se vrača, vse se plača ...«

PS: V strahu, da nam bodo spet odrezali naslov, smo naslov zapisali dvakrat – v naslovu in v zadnjem stavku.

Borut Škerlj, svetnik in predstavnik svetniške skupine SMC

Tudi podeželje je del občine

V SLS se zavedamo pomena besed, kaj jemo, pijemo in v kakšnem okolju živimo. Dediščino, ki smo jo dobili od očetov, želimo ohraniti in predati našim otrokom in vnukom.

V občini je veliko neurejenih zadev na področju zbiranja, odvoza in odlaganja odpadkov. Posebej bi izpostavili odvažanje odpadkov od zidanic, saj ni zagotovljenih ustreznih zabojnikov in odvoza. Vemo, da je za tako stanje odgovorno občinsko javno podjetje Komunala. O Cerodu je bilo veliko izrečenih in napisanih besed, kaže pa, da smrad (še) ne pride do središča občine.

Ekološka nesreča, ki se je zgodila pred kratkim v Zalogu, je nedopustno dodatno obremenila naše življenjsko okolje, obenem pa nas spomnila in opomnila, da je Mestna občina Novo mesto po onesnaženosti zraka na drugem mestu v Slovenija, takoj za Celjem. Občinski svet je sprejel odlok o varovanju zraka, toda ni dovolj, da imamo na mizi 10 popisanih strani in 40 nekkih ukrepov za izboljšanje zraka, za katere ni denarja ne na državi, še manj v občinskem proračunu, in ne vemo, kateri od ukrepov bo bolj prispeval k

izboljšanju zraka kot drugi. Zato bi bilo treba najprej ugotoviti vzroke za slab zrak.

Mestna občina izvaja projekte le v centru občine oz. v mestu, podeželje pa zanemarja. Pogrešamo izgradnjo otroških igrišč v vsaki krajevni skupnosti oz. večjem naselju in vasi ter izgradnjo manjših stanovanjskih enot za starejše osebe.

Še vedno se soočamo s pomanjkanjem kakovostne pitne vode v gospodinjstvih, posebej pa še na kmetijskih zemljiščih, kjer imajo kmetje živino in trajne nasade. To postaja tudi velik socialni problem, saj je sredstev za kmetijstvo vsako leto manj. Občina bi s posamezniki ukrepi morala zagotavljati preživetje dobrim lokalnim pridelovalcem hrane, in sicer tudi tako, da bi občinski javni zavodi v največji možni meri nabavljali lokalno pridelano hrano.

Na področju pravic invalidov se v Mestni občini Novo mesto v zadnjih treh letih ni ničesar uredilo. Svetniška skupina SLS je že večkrat predlagala županu, naj občina pristopi k Agendi 2000 – Občina po meri invalidov, kar pomeni, da se odpravljajo ovire pri dostopih do javnih ustanov in tudi drugih objektov, da se zagotavlja več parkirnih mest, namenjenih invalidom, da v javnih ustanovah organizirajo sprejemne pisarne v pritličju oz. imajo javni objekti dvigala.

Torej, treba je zagotavljati kakovostne komunalne storitve, predvsem zdravo pitno vodo, skrbeti za dvig kakovosti življenja tudi na podeželju z lokalno pridelano hrano, nadaljevati z izgradnjo otroških igrišč in domov za starejše občane oz. skrbeti za celostni razvoj občine. Opozarjamo še na posebno skupino občanov, to so invalidi.

Martina Vrhovnik, Svetniška skupina SLS

Politika zavrnila vpeljavo novih demokratičnih mehanizmov

Večina svetniških skupin v občinskem svetu in vodstvo novomeške občine sta zavrnila predlog Solidarnosti Novo mesto, da bi vse odločitve, ki jih sprejema novomeški občinski svet, šle tudi skozi postopek javne obravnave. To pomeni, da bi vsak občan, vsako društvo, zavodi in podjetja lahko v fazi sprejemanja ključnih odločitev v tej občini podali svoje predloge in s tem sooblikovali občinsko politiko. S tem ne bi bila odvzeta nobena pristojnost voljenih organov – gre zgolj za to, da bi se politika in uprava morali opredeliti do vprašanj in stališč javnosti. Odločitev bi, kot do sedaj, na koncu sprejel občinski svet.

Kot je pojasnil vodja svetniške skupine Uroš Lubej, bi ta predlog pripomogel k uresničevanju številnih deklariranih ciljev naše občine. Vključevanje javnosti namreč – glede na dobre prakse od drugod – pripomore k sprejetju kakovostnejših in učinkovitejših predpisov. Zagotovi se bolj transparentno,

bolj demokratično in bolj odgovorno sprejemanje odločitev.

Občina denimo sprejema odlok, s katerim določi obračunavanje dajatve za stavbno zemljišče. Se pravi, odločitev, ki neposredno prizadene denarnice občanov in občanov pa tudi poslovnih subjektov. Zakaj se slednji glede tega s svojimi predlogi ne bi smeli izrekati? Zakaj se glede tega ne bi izrekli strokovnjaki s področja davčnih spodbud za oživiljanje degradiranih območij? Zakaj se glede tega ne bi smeli izrekati stanovalci in trgovci v mestnem jedru ali pa stanovalci v bližini romskih naselij?

Nekateri vladajoči politiki in uradniki v naši občini si na žalost mnenj in predlogov ljudi ne želijo niti slišati, kaj šele jih upoštevati ali na njih vsaj dostojno odgovoriti.

Uroš Lubej, Solidarnost Novo mesto

V občini je veliko cest z neravnimi linijami večkrat prerezanega asfalta, z različnimi višinami in strukturo asfaltnih zaplat, med katerimi so velike razpoke. Iz njih raste plevel. Plevel je tudi na kilometrih in kilometrih ob robnikih. In pogosto razpadajo robniki. Nekateri že po nekaj letih. Na voziščih so očitno neustrezni pokrovi jaškov, ki z vsakim prevozom avtomobila glasno ropotajo. To velja tudi za obnovljene ulice, kot je Kandijska, pa na starem mostu v Kandiji ... Pa rjave in zvite ograje na naših mostovih ... Tudi naša krožišča na tekmovanjih za urejenost in izvirnost ne bi dobila ravno medalj ...

Na to sem kot občinski svetnik že večkrat opozoril, ne le v tem mandatu. Za drugačno stanje ni treba denarja, v glavnem le bolj odgovorno delo tistih, ki so dovoljevali posege na voziščih in naročali dela. Tudi primerjalne rešitve sem nakazal iz izkušenj pri posegih na takih površinah v Ljubljani.

Naše mesto tudi nima parka, recimo. Bo kmalu kaj drugače? Pa razpadajoče stavbe v mestu. Zarjaveli drogovci obcestnih svetilk. V več delih mesta bi meščani radi ponoči več svetlobe. Toaletni papir v reki Krki ob vsakem večjem nalivu, oljni madeži na površini naše zelene lepote, občasen smrad iz kanalizacije, več javnih površin v mestu, ki se jih ne kosi ...

Oblast bi morala poskrbeti tudi za to, da ne bi bilo ljudi strah. Za zdravje na primer. Je bilo ob požaru v Zalogu za to poskrbljeno? Ni bilo.

Kakovost življenja občanov določajo tudi opisana stanja. Saj se je v zadnjem letu malo premaknilo. Podrlo se je staro neugledno občinsko stavbo, polepšala se je tržnica, potekajo prizadevanja za ožvitev starega mestnega jedra, tam bodo kmalu zaropotali stroji ... Imamo pravico živeti v lepem in urejenem evropskem mestu. A DeSUS ima le dva svetnika in temu primerno tudi vpliv na porabo denarja ...

Mag. Adolf Zupan, svetniška skupina DeSUS

DOLENJSKA PRESTOLNICA JE VEČ KOT DOVOLJ JURE MAROLT, NOVINAR, BLOGER, OČE

Po izobrazbi je novinar. To pomeni, da je plačan za to, da ljudem postavlja vprašanja in pove, da je to sanjski šihnt vsake tercijalke. Kot novinar dela na televiziji Vaš kanal, vseslovensko znan pa je postal z blogom *Ljubki nesmisel*, ki je eden bolj branih slovenskih blogov. Ne ve, kaj želi s tem doseči, ga bo pa pisal, dokler se ne naveliča samega sebe. V prostem času gleda serije, ki imajo na IMDB oceno vsaj 8,7, bere knjige, predvsem pa se družijo s hčerko, ki je letos prvič prestopila prag vrta. Za intervju smo ga med drugim izbrali tudi zato, ker je ambasador kampanje *Vse se vrača*.

Tema tokratne številke glasila Novo mesto je kvaliteta življenja v Novem mestu. In ko smo se pogovarjali, koga bi predstavili, se je kar nenadoma pojavilo vaše ime. Morda veste, zakaj?

Nimam pojma.

Ugibajte.

Verjetno je bil uredniški odbor glasila na kratkem sestanku ob kakšen pivu; niste imeli pojma, koga bi predstavili tokrat, pa je nekdo omenil, da bi lahko tistega, ki ga veliko Novomeščanov pozna, pa nihče točno ne ve, zakaj. Vam se je pa to zdelo zanimivo, ker je vedno bolje predstaviti nekoga, ki ga še ne poznaš, kot pa obratno.

Ste rojen Novomeščan.

To je slišati kot grožnja nesluteneh razsežnosti. Seveda, Novo mesto *born&raised*, več kot tri desetletja vrstne hiške na Šegovi, kjer je skoraj čisto vse oddaljeno le nekaj minut hoda.

Kot novinar Vašega kanala ste redno v stiku z ljudmi in organizacijami z različnih področij in s tem na tekočem glede razvoja mesta, kakovosti raznih služb, storitev. Kje nam gre po vaši oceni najbolje, kje pa bo treba še delati?

Na to vedno gledam iz neke zdrave distance. S tem se ubada mala množica ljudi, ki je veliko bolj kvalificirana od mene, da poda svoje mnenje. Vesel sem, ko opažam, da se vse premika na bolje, četudi počasi. Ko me drugi vabijo na kakšen intervju, najpogosteje v Ljubljano, jih povabim, da pridejo kar v Novo mesto in si ogledajo najlepše spregledano mesto na svetu.

Veliko večjo prepoznavnost kot novinar pa ste dosegli z blogom *Ljubki nesmisel*. Kako ste zajadrali v blogerske vode? In predvsem, zakaj?

Verjetno kar iz dolgčasa. Če človek veliko bere, včasih zmotno verjame, da zna tudi pisati. Tako da sem pisal, veliko in vsak dan, in kar naenkrat je to moje zapisovanje lastnih zblod postal zanimivo tudi nekaterim drugim. In še drugim in drugim. Blogerstvo ni kvantna fizika, pišeš o tem, kar čutiš, in to je to.

Pisanja bloga ste se lotili načrtno, najeli ste recimo oblikovalca, ki vam ga je zdizajiral. Ste vedeli, da bo blog uspešen?

Nisem niti računal na to. Gre bolj za to, da sem želel lepo, urejeno in negovano stran. Če meni ne bi bila všeč, ne bi mogel



Foto: Danilo Kesic

pričakovati, da bodo drugi vztrajali na tem. Tudi stran so mi oblikovali Novomeščani, Mediodrom je top. Vse je lokalno, od prve misli do zadnje spletne povezave.

Pravzaprav, a je uspešen? Po čem se to meri?

Ljudje, ki se s tem ukvarjajo, pravijo, da je najbolj pomembno število sledilcev. Pravzaprav jim ni toliko pomembna kvaliteta napisanega,

temveč bolj to, koliko ljudi to poklika. Kar me vsakič znova nekoliko prizadene, ker je naša dejavnost postala skorajda obrt.

Bi v Sloveniji lahko živel samo od tega?

Nekaj ljudi že, čeprav bi jih lahko preštel na prste ene roke. Pa še ti v to vložijo ogromno časa in truda. Jaz pišem nekaj ur na teden. Kaj več se mi ne zdi humano, ker bi postal tudi za bralce predvidljiv in enoličen, sebi pa na smrt dolgočasen.

Domnevam, da se je vaše življenje bolj kot z blogom spremenilo z rojstvom hčerke. Imam prav?

Sto in tisočkrat prav. Sedaj lahko pišem o tem, kar se nama zgodi v čisto navadnem dnevu. Sedaj je recimo ugotovila, da je ful zabavno, če hodi po mojem trebuhu. Ali da me zbudi tako, da mi na ves glas zavpije na ušesa. Taki, preprosti in simpatici dovtipi odraščanja dveh ljudi, otroka in odraslega, oba se učiva.

Kakšno se vam kot mlademu očetu zdi življenje v Novem mestu?

Gozd je pet minut stran. Otroško igrišče tri, zdravstveni dom šest, vrtec dve minuti stran. Vse imava na doseg roke. Če si zaželiva narave, greva tja. Če imava željo po otroški predstavi, se sprehodiva do mesta. Če greva na pivo in sladoled, tudi nimava težav. Še največ sem bentil, ko je bila dojenček in sva se vozičkala, pri tem pa sva naletela na mnogo infrastrukturnih težav, saj so pločniki pogosto neprilagojeni ranljivim skupinam. Sicer nama je pa top.

Kot starš majhnega otroka po novem najbrž potrebujete drugačen nabor storitev kot prej. Kako ocenjujete npr. zdravstveno

oskrbo, dostopnost varstva, dostopnost pomoči ob starševskih dilemah, urejenost otroških igrišč ...?

Zaenkrat smo vedno dobili to, kar smo potrebovali. Zdravnico, ki je prijazna do naše male, v vrtec smo bili sprejeti takoj ... Starševskih delavnic se udeležuje bolj moja boljša polovica. Jaz sem v praksi teoretik, odkar sva z malo »odkrila« igrišče ob stadionu Portoval, kjer je tudi v največji vročini senca, pa imava vse. Kar seveda še zdaleč ne pomeni, da ne obstaja nešteto možnosti za izboljšave. Ampak smo naravnani tako, da se raje osredotočimo na dobre stvari.

Ste kdaj razmišljali, da bi se preselili iz Novega mesta?

Že pred leti sem javno oznanil, da bom kar celo življenje živel v Novem mestu. Sem preizkusil nekaj let v Ljubljani, pa mi je bilo slabo od tiste konstantne nervoze in hitenja. Tako kot poje Neca Falk, ni prestolnica za vse. Meni je dolenska prestolnica več kot dovolj.

Kaj je po vašem mnenju konkurenčna prednost Novega mesta (mimo tega, da je mirnejše kot Ljubljana)?

Predvidljivost. Mnogi bi to označili za slabost, meni pa je sila všeč, da je moje mesto predvidljivo. Vem, kaj lahko od njega pričakujem in kaj je nedosegljivo, tako da me ne razočara. Poznam skrite koticke in malce čudne ljudi. In prav ti so bistvo vsakega mesta.

> Peter Žunič Fabjančič, Mestna občina Novo mesto

TUDI V NOVEM MESTU ZAŽIVEL PUMP TRACK

Priprave za izvedbo *pump tracka* oz. kolesarskega poligona po naše smo začeli v letu 2016, do izvedbe pa je prišlo v poletnih mesecih 2017. Prostor je našel na zelenici poleg reke Krke pod trgovskim centrom Tuš, s čimer lepo dopolnjuje ta športno-rekreativni kotiček Novega mesta.

Že pred uradnim odprtjem je privabljal tako mlade kakor nekoliko starejše, ki so si zvedavo in na začetku tudi nekoliko sramežljivo hiteli ogledovat to nenavadno pridobitev. Zdaj je na njem že opaziti uporabnike najrazličnejših koles, rolerjev, rolk, poganjalčkov in drugih sorodnih vozniških pripomočkov brez motornega ali električnega pogona, ki se brez zadržkov družijo ter izmenjujejo mnenja in izkušnje.

Vožnja po poligonu je na lastno odgovornost, je pa obvezna uporaba čelade in priporočena uporaba ščitnikov za kolena in komolce. Na varno uporabo opozarja tudi informativna tabla, ki poziva k spoštovanju pravil in zagotavlja vse potrebne napotke za varno in zabavno vožnjo. Na poligonu se praviloma ne vrti pedal, temveč se premikanje kolesa stopnjuje z gibanjem telesa in potiskanjem kolesa (pumpanjem) gor–dol. Zelo preprosto in učinkovito. Z uporabo kolesarskega poligona se mladi učijo koordinacije na kolesu in premagovanja ovir, ki jih čakajo tudi na cesti, kjer je potrebno pozorno opazovati promet.

Vožnja na poligonu je brezplačna in na voljo vsem, asfaltna podlaga pa bo poskrbela, da bo možna praktično celo leto. Površino okrog asfaltna podlage smo za lepši videz obogatili tudi z novo travno rušo, v kratkem načrtujemo še postavitev klopi in košev za smeti.



VSE SE VRAČA

V sodelovanju s Komunalo Novo mesto in Centrom za ravnanje z odpadki Dolenjske (CeROD) smo si na občini lansko jesen zadali izziv, da s pomočjo kampanje za ozaveščenost spodbudimo dolgoročno pozitivno spremembo odnosa, ki ga kot družba gojimo do ene naših največjih skupnih vrednosti in vrednot – narave. Ključne vedenjske vzorce oblikujemo v mladih letih, zato smo z nagradno igro ciljali predvsem na otroke vseh starosti in njihove starše. Ponosni smo na letošnjo zgodbo, ki se zaključuje s poletnim obdobjem, in se nadejamo, da bomo v prihodnje s sorodnimi vsebinami in ukrepi nadgrajevali zapuščino Vse se vrača.

Veseli nas, da se je v sklopu kampanje oblikovala simpatična skupnost mladih družin, posameznikov, društev in organizacij, ki jim ni vseeno za okolje. Pri prepoznavnosti na družabnih omrežjih nam je s svojimi iskrivimi zapisi in objavami pomagala ambadorska družina Marolt. Redno nas na rotovžu obiskujejo skupine otrok iz našega ambadorskega Vrtca Ciciban, ki že od malih nog začenejo z okoljevarstvenimi aktivnostmi. V svojo ambadorsko družino smo z navdušenjem sprejeli tudi Rod gorjanskih



tabornikov, ki smo ga s snemalno ekipo obiskali na zimovanju. Veliko mero samoiniciativnosti so pokazali tudi organizatorji številnih prireditev, ki smo jih vključevali med zelene dogodke, nekateri izmed njih – npr. društvo Naturo – pa so postali tudi ambadorji kampanje.

Osrednjo vlogo so seveda imeli posamezniki, ki so z majhnimi koraki na najrazličnejše načine prispevali svoj delček v mozaik naše zgodbe. Zaradi njih smo mesečno zbrali več sto kilogramov odpadnega papirja in stekla, naša stran na Facebooku pa je bila iz dneva v dan bogatejša s fotografijami pobegov v naravo, obdelovanja domačih vrtičkov, nakupovanj z okolju prijaznimi vrečkami in podobnih utrinkov nezanemarljivih dejanj, vrednih zelenih točk.

Kampanjo Vse se vrača smo ponesli tudi v svet, saj smo jo predstavili na zaključni mednarodni konferenci projekta WENET: Working for ENvironmentally Educated Towns (Prizadevanje za okoljsko izobražena mesta), ki se je maja odvijala v mestu Messagne (Brindisi) v Italiji. Namen zaključnega srečanja projekta je bila izmenjava izkušenj in dobrih praks desetih ekološko osveščenih mest iz sedmih držav: Slovenije, Francije, Belgije, Poljske, Portugalske, Italije in Srbije.

In ko smo že pri primerih dobrih praks, naj zaključimo z enim od najboljših. Marca smo na pobudo območno enote Zavoda za gozdove izvedli nujno akcijo pogozdovanja mestnega gozda Portovald. V nekaj dneh smo s pomočjo različnih oblik obveščanja uspeli zbrati skupino prostovoljcev in tej je uspelo ponovno pogozditi velik del gozda, ki ga je uničil lubadar.

MESTNA OBČINA NOVO MESTO NA RAZPISU EVROPA ZA DRŽAVLJANE NAJUSPEŠNEJŠA OBČINA V EVROPI

Zadnji razpis programa Evropske unije »Evropa za državljane« (Sklop 2 – Mreže mest) je bil za Mestno občino Novo mesto izjemno uspešen, saj je Evropska komisija odobrila financiranje treh projektov, pri katerih je partnerica novomeška občina. Skupno je bilo na razpis prijavljenih 143 projektov iz vse Evrope, dovolj točk za financiranje pa jih je prejelo le 17, pri čemer je Mestna občina Novo mesto edina občina, ki sodeluje pri več kot dveh odobrenih projektih.

Pomembno vlogo pri odličnih rezultatih razpisa ima Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto, ki je z večletnim zavzetim delom na mednarodnem področju vzpostavilo široko mrežo partnerstev. V slednjo se vključuje tudi Mestna občina Novo mesto, ki se je z odzivnostjo in zanesljivostjo izkazala kot zaželena partnerica v mednarodnih projektih konzorcijih, svoje mednarodno delovanje pa leta 2016 še nadgradila z vključitvijo v Evropsko združenje za lokalno demokracijo ALDA.

Za odobrene tri projekte, pri katerih so vodilni partnerji bruseljska občina Etterbeek (projekt »CRISCO«, ki spodbuja sodelovanje občanov pri krepitvi socialne kohezije), italijansko mesto Di Gioiosa Ionica (projekt »SOLIDA«, ki promovira demokratično participacijo priseljencev) in hrvaška Lokalna akcijska skupina LAG Prigorje Zagorje (projekt »Small Municipalities Against Euroscepticism« – male občine



Foto: Mitja Bukovec

proti evroskepticizmu), bo občina od Evropske komisije prejela okoli 40 tisoč evrov, s katerimi bo od septembra 2017 do septembra 2019 financirala dva mednarodna dogodka v Novem mestu

in udeležbo predstavnikov različnih novomeških organizacij in posameznikov na 12 dogodkih po vsej Evropi.

Občina je bila na razpisu Evropa za državljane obenem uspešna tudi v podsklopu »Pobratenje mest«, kjer je partnerica na projektu »STOW – Solidarity The Only Way« pod vodstvom italijanske občine Soriano nel Cimino. Cilj projekta je krepitev solidarnosti, medkulturnega sodelovanja in prostovoljnega dela v času krize in negotove prihodnosti Evrope. Od lanskega leta je občina v sklopu »Pobratenje mest« partnerica tudi na projektu »SHELTER«, ki se ukvarja z učinkovito integracijo migrantov.

Evropska komisija spodbuja večjo vključitev državljanov na vseh ravneh in z vseh vidikov skupnosti ter jim s tem omogoča sodelovanje pri izgradnji bolj povezane Evrope. Na podlagi projektov in aktivnosti, s pomočjo katerih lahko državljani neposredno sodelujejo, program Evropa za državljane promovira skupno evropsko zgodovino in vrednote ter spodbuja evropsko državljanstvo in državljansko participacijo.

EVROPA ZA DRŽAVLJANE ZA VSE OBČANE

K udeležbi na domačih in tujih dogodkih v okviru programa Evropa za državljane ste vabljeni vsi občani, ki vas zanimajo tematike omenjenih projektov in si želite spoznati, kako se posameznih družbenih vprašanj lotevajo v drugih lokalnih okoljih po Evropi. Svoj interes sporočite na e-naslov: natasa.jakopin@novomesto.si.



Evropa za državljane

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI V MESTNI OBČINI NOVO MESTO:

ZDRUŽIMO MOČI, DELIMO SI PREVOZ ALI ŠE BOLJE – HODIMO PEŠ

Mestna občina Novo mesto bo tudi letos sodelovala pri tradicionalni vseevropski pobudi Evropski teden mobilnosti (ETM), ki lokalne skupnosti spodbuja k uvedbi in promociji trajnostnih prometnih ukrepov in v prizadevanja za človeku ter okolju prijaznejše načine mobilnosti vsako leto poveže na tisoče sodelujočih mest. Aktivnosti potekajo vse leto, vrhunec dogajanja pa je med 16. in 22. septembrom, ko se Evropski teden mobilnosti zaključí z Dnevom brez avtomobila.

Slogan, ki povzema osrednjo temo letošnjega Evropskega tedna mobilnosti, je »Združimo moči, delimo si prevoz«. Na tak način zmanjšamo lastne prevozne stroške in manj obremenjujemo okolje, za nameček pa naša dnevna potovanja postanejo še zabaven družabni dogodek. Organiziranje deljenja prevoza je enostavno – pri tem nam lahko pomagajo številne aplikacije in spletne platforme – in ima izjemno pozitiven učinek na življenje v lokalni skupnosti. Študije so namreč pokazale, da vsak deljeni avto s cest in ulic spravi

Društvom za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto (DRPD) izvedla Pešbus, ki je podrl vse rekorde v primerjavi z drugimi šolami po Sloveniji, in sicer tako po številu udeležencev in trajanju projekta kot tudi po številu in dolžini prog. Za primerjavo: lani je v dveh ljubljanskih in eni novogoriški šoli pri Pešbusu skupno sodelovalo okoli 50 otrok, samo na OŠ Grm pa je sodelovalo 90 otrok in 25 spremljevalcev. OŠ Grm izvaja Pešbus tudi v novem šolskem letu, predstavniki šole in občine pa se z veseljem odzovejo številnim vabilom,

žabjo vas. Nove kolesarske in pešpotne povezave, ki pomembno prispevajo h kakovosti življenja, so prednostni projekti občine; del akcijskega načrta za leti 2017 in 2018 je še 11 projektov, ki so v različnih fazah.

Ob robu športnorekreacijskega parka Portoval je poleti zaživel kolesarski poligon (t. i. pumptrack), ki vabi k preizkušanju kolesarskih spretnosti, z oktobrom pa bo občina uvedla avtomatiziran kolesarski sistem za samopostrežno izposoja koles.

Prizadevno delo na ravni občine in civilne družbe je bilo prepoznano tudi na nacionalni ravni, zato je bilo Novo mesto izbrano za lokacijo posveta »Vsi hodimo«, ki je v organizaciji Inštituta za politike prostora konec avgusta potekal v Knjižnici Mirana Jarca. Na posvetu so predstavniki državnih in občinskih strokovnih služb, občin, šol in civilno družbenih organizacij s primeri iz prakse pokazali, kako potekajo načrtovanje, preverjanje in organizacija pogojev za hojo v Sloveniji. Kakovostno delo na področju trajnostne mobilnosti je bilo sicer prepoznano že lansko leto, ko je bila Mestna občina Novo mesto nominirana za najaktivnejšo občino v ETM-ju ter prejela priznanje Ministrstva za infrastrukturo za 15-letno neprekinjeno sodelovanje v ETM-ju.

Stalnica novomeškega ETM-ja: pregledi šolskih poti, ves september brezplačna vožnja z mestnimi avtobusi in izposoja koles v TIC-u

Pohvalo nacionalnih strokovnjakov s področja trajnostne mobilnosti je Mestna občina Novo mesto prejela tudi za preglede šolskih poti, ki jih v času ETM-ja že nekaj let redno izvaja s ciljem, da bi na šolskih poteh identificirali in odstranili nevarne točke. V letošnjem



Foto Peter Žunič Fabjančič

kar 15 zasebnih avtomobilov, s čimer v mestih ostane na voljo več prostora za pešce, kolesarje, javni prevoz in življenje na sploh.

V Novem mestu hojo in kolesarjenje spodbujamo vse leto: na nacionalni ravni prepoznano prizadevno delo občine in civilne družbe

Za prvo letošnjo odmevno aktivnost za spodbujanje trajnostne mobilnosti je poskrbela OŠ Grm. Ta je na pobudo in ob podpori občine ter v sodelovanju z

da odlično izveden Pešbus kot primer dobre prakse predstavijo na regijskih in nacionalnih dogodkih za spodbujanje trajnostne mobilnosti.

Občina si že dalj časa intenzivno prizadeva za izboljšanje infrastrukture za hojo in kolesarjenje. Aktualni projekti so kolesarska pot in pešpot skupaj z rekonstrukcijo Straške ceste, večnamenska pot ob nekdanji hitri cesti v sklopu komunalnega urejanja gospodarske cone Na Brezovici in večnamenska pot, ki bo prvič neposredno povezala Grm in



ETM-ju namerava predstavnik občine v sodelovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, s policisti, s predstavniki šole in s šolarji pregledati šolske poti pri OŠ Brusnice in OŠ Stopiče, na podlagi lanskih pregledov pri OŠ Otočec in OŠ Grm pa je občina pripravila več trajnostnih ukrepov za umirjanje prometa pred šolami in izboljšanje prometne varnosti.

Ena izmed pridobitev letošnjega ETM-ja je prikazovalnik hitrosti na Seidlovi cesti, katerega cilj je opozarjanje voznikov na hitrost vožnje in posledično znižanje hitrosti vožnje na odseku ceste, ki je z obeh strani obdan s šolami. Sistem z zaslonom, na katerem je moč spremljati statistične podatke o hitrostih in številu vozil na cesti pred šolo, vključno z grafičnim in številčnim prikazom deleža vozil, ki vozijo v skladu s predpisi in tistih, ki so omejitve prekoračili, bo vzpostavljen v avli OŠ Center.

Stalnica ETM-ja v Novem mestu sta tudi brezplačna vožnja z avtobusi mestnega potniškega prometa in brezplačna izposoja koles v turistično-informacijskem centru (Glavni trg 11), ki ju občina zagotavlja ves september.

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

Vabljeni k prijaznim načinom mobilnosti: Dan kolesa, dobrodelni teniški turnir, pohod ter brez avta v vrtec, šolo in službo

Kot uvod v ETM bo v soboto, 16. 9. 2017, na zelenici pod Planetom Tuš potekala prireditev Dan kolesa v organizaciji kolesarskega društva Raketa, dogajanje v športno-rekreacijskem parku Portoval pa bo ta dan pestro tudi zaradi županova pogoda dobrodelnega teniškega turnirja.

Pohodniško društvo Novo mesto v okviru ETM-ja v četrtek, 21. 9. 2017, tradicionalno vabi na brezplačni popoldanski pohod. Zbor udeležencev bo pred Rotovžem ob 16.30. Pohod bo potekal prek Marofa, po Situlski poti, nato po kolozevu do kužnega znamenja nad Ločno in po Rudolfovi skozi Ragov log nazaj do mestnega jedra. Planinsko društvo Krka bo v okviru ETM-ja pohod organiziralo v sredo, 20. 9. 2017, ko vabi, da se skupaj sprehodimo na Trško goro.

Šole in vrtece smo povabili, da v času ETM-ja izvajajo priporočene aktivnosti za ozaveščanje otrok in staršev o pomenu trajnostne mobilnosti za kakovost bivanja, zdravja in okolja. Igrri Beli zajček in Prometna kača otroke in njihove starše spodbujata, da v vrtec in šolo pridejo na trajnostni način: peš, s kolesom, s skirojem ali z javnim potniškim prometom. Igrri želita prispevati k spreminjanju potovalnih navad in posledično k zmanjševanju motoriziranega prometa v okolici vrtcev in šol. Na ta način se zmanjša okoljska obremenitev, spodbuja se gibanje otrok in s tem krepi njihove zdravje, omeji se nevarno parkiranje avtomobilov na površinah za pešce in kolesarje.

DAN BREZ AVTOMOBILA

ETM se bo zaključil v petek, 22. 9. 2017, z Dnevom brez avtomobila, v okviru katerega se bodo na Novem trgu odvijale številne aktivnosti na temo mobilnosti. Novi trg bo za promet zaprt od 7. do 19. ure.

REGRARIJE

brezplačne ustvarjalne, športne, gibalne, družabne delavnice za otroke in mlade

**DOM KRAJANOV
REGRČA VAS**
Regrča vas 101

**ob TORKIH IN ČETRTHIH
17.00-18.30**

**IZVAJALCI: mladinski delavci in prostovoljci
Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto**

Več informacij in program: www.nevladnik.info

Spremljajte FB strani: [@DRPDNM](https://www.facebook.com/DRPDNM) in [@ksregrcavas](https://www.facebook.com/ksregrcavas)



SEPTEMBER:

12., 14., 19., 21., 26., 28.

OKTOBER:

3., 5., 10., 12., 17., 19., 24., 26.

NOVEMBER:

2., 7., 9., 14., 16., 21.

Nosilec projekta je Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Regrča vas. Projekt sofinancira Mestna občina Novo mesto.

JESENI SISTEM ZA IZPOSOJO KOLES TUDI V NOVEM MESTU

Mestna občina Novo mesto bo z letošnjim oktobrom uvedla avtomatiziran kolesarski sistem za samopostrežno izposajo koles. V prvi fazi bo vzpostavljenih pet samodejnih postaj s po petimi kolesi. Sistem bo prispeval k ciljem trajnostne mobilnosti, ki se jim je občina zavezala v Trajnostni urbani strategiji ter Celostni prometni strategiji. Namen projekta je vzpodbuditi uporabo koles pri vsakdanjih opravkih v mestu ter tudi na ta način doseči zmanjšanje onesnaženja zraka s CO₂ in trdimi delci PM10.

Sistem izposoje koles v Novem mestu, ki smo ga poimenovali GoNM, predstavlja enega od delov mozaika razvoja trajnostne mobilnosti, ki ga sestavljajo še drugi načrtovani projekti ureditve kolesarskih povezav ter spodbujanja oblik mobilnosti, ki pomenijo manjšo obremenitev za okolje in promocijo zdravega načina življenja.

Izbrane so že lokacije na Novem trgu, Ulici Slavka Gruma in v kompleksu BTC v Bršljinu. Ostale bodo določene glede na bližino drugih postaj, frekvenco potencialnih uporabnikov in ustreznost kolesarskih povezav. Mestna občina Novo mesto bo projekt izvajala tudi v

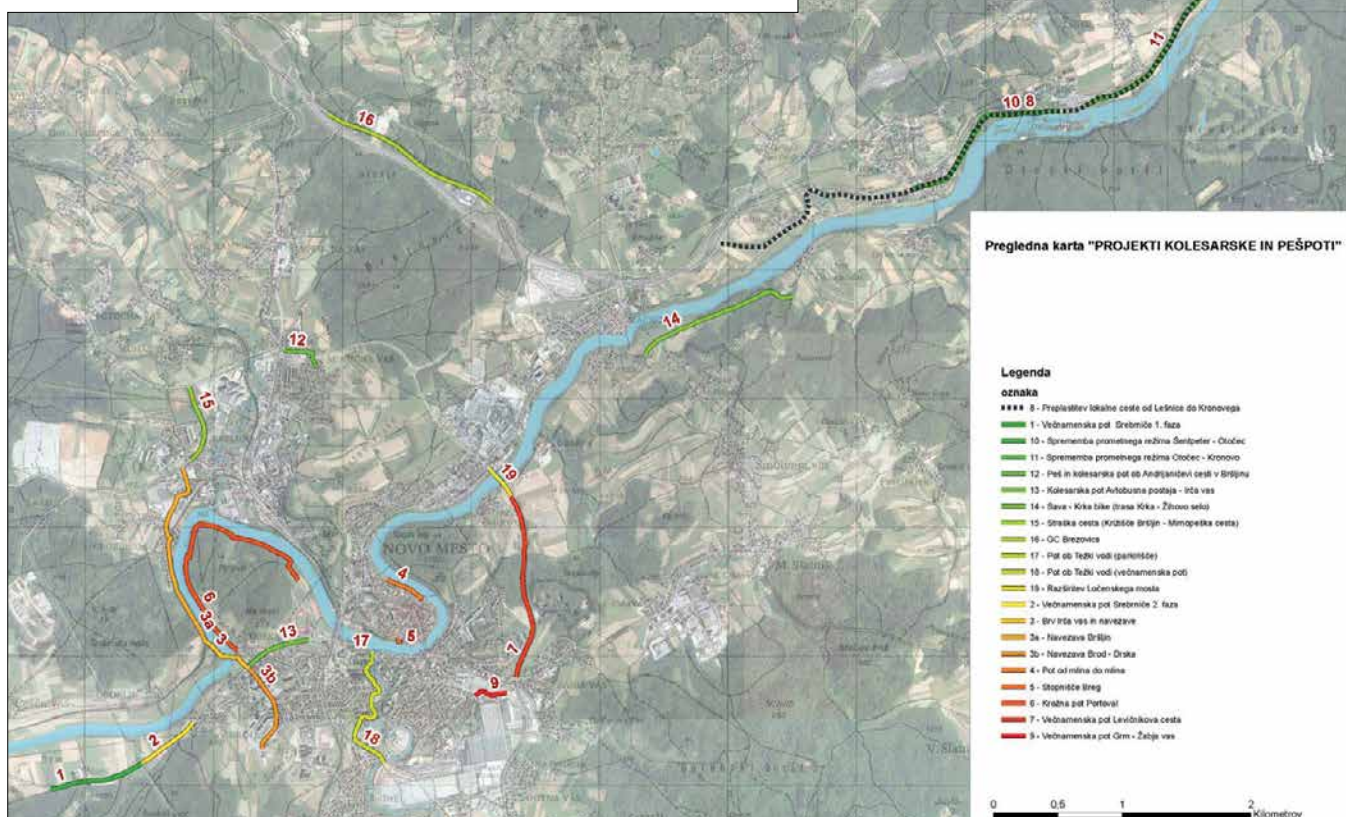


Foto: Peter Žunič Fabjančič

sodelovanju z novomeškimi podjetji, s katerimi dogovori še potekajo. Na podlagi začetnih izkušenj z vpeljavo sistema izposoje koles bo

občina začrtala nadaljnje korake nadgradnje sistema, pri katerih računa na državna in evropska sredstva.

PREGLEDNA KARTA: PROJEKTI KOLESARSKE IN PEŠPOTI



PROJEKT PEŠBUS NA OŠ GRM: BREZ VELIKIH FINANČNIH VLOŽKOV DO VELIKO KORISTNIH CILJEV

Od začetka maja do konca šolskega leta so imeli otroci, ki obiskujejo Osnovno šolo Grm, možnost, da gredo v šolo s Pešbusom. Učenci se v šolo odpravijo peš v organiziranih skupinah po domišljeno začrtanih poteh in po stalnem urniku. Otroci uživajo v sprehodu z vrstniki in v spremstvu odrasle osebe, ki jih uči varne poti v šolo ter pomena trajnostne mobilnosti, starši niso obremenjeni z jutranjim razvažanjem, šola pa je vesela manjše gneče avtomobilov na svojem parkirišču.



Foto: Marjeta Ferkolj Smolič

Pešbus se je skupaj z Bicivlakom, ki v šolo vodi organizirane kolesarske skupine, razvil v okviru nacionalnega programa Zdrav šolar. Spodbuja aktivno pot v šolo, si prizadeva za zdrav življenjski slog in samostojnost osnovnošolcev. Mestna občina Novo mesto je prepoznala številne koristi Pešbusa za zdravje, samostojnost in socialni razvoj otrok, za izboljšanje prometne varnosti, za razbremenitev okolja ter za razvijanje medgeneracijske solidarnosti in povezovanja skupnosti. Na podlagi infrastrukturnih in drugih značilnosti novomeškega okolja je bila sprejeta odločitev, da se v maju 2017 izpelje enomesečni Pešbus na OŠ Grm, ki je pokazala največjo pripravljenost za izvedbo, pri projektu pa so sodelovali tudi prostovoljci Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto (DRPD).

Pešbus je na OŠ Grm doživel rekorden odziv. Projekt je staršem in učiteljem predstavila Brigita Zupančič Tisovec iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ki je poudarila povezavo med redno telesno aktivnostjo in učno uspešnostjo otrok. Sprva se je na sedem prog Pešbusa prijaviло 44 otrok iz 2. in 3. razreda, ki so bili povabljeni k sodelovanju, ter 8

staršev spremljevalcev. Vsak dan izvajanja projekta, ki ga na šoli koordinira mentorica prometne varnosti Marjeta Ferkolj Smolič, pa so simpatične table Pešbusa, predvsem pa navdušenje sodelujočih šolarjev in staršev, privabljale vedno nove udeležence – bratce, sestrice in starše – željo za vključitev otrok v Pešbus pa so izrazili tudi starši prvo-, četrto- in petošolcev. Ob zaključku šolskega leta je tako z različnih strani mesta (Ragovska, Žabja vas, Jedinščica, Žibertov hrib, Nad mlini, Paderšičeva) v šolo dnevno s Pešbusom prihajalo že okoli 90 otrok, ki jih je pospremiло okoli 25 staršev in prostovoljcev (med prostovoljci DRPD-ja so bili predvsem mladi brezposelni). Načrtovano je bilo, da bo Pešbus potekal le en mesec, od 8. maja do 2. junija 2017, zaradi interesa pa se je podaljšal do konca šolskega leta in se, upoštevajoč tudi odziv na evalvacijske vprašalnike, ki smo jih dali otrokom, staršem in spremljevalcem, nadaljuje v šolskem letu 2017/18.

K uspehu projekta je pripomogla tudi podpora vodstva šole, občine in Inštituta za politike prostora (IPOP), ki je pobudnik in koordinator Pešbusa na nacionalni ravni. Župan Gregor Macedoni,

ravnateljica Sonja Simčič, direktor IPOP-a Marko Peterlin in vodja DRPD-ja Branka Bukovec so 18. maja zjutraj prišli na končno postajo Pešbusa in sprejemali prihajajoče skupine Pešbusa, 12. junija pa je na posebni prireditvi v Knjižnici Mirana Jarca župan vsem učencem, udeležencem Pešbusa, staršem in spremljevalcem podelil priznanja ter simbolične nagrade.

PEŠBUS NAS JE POVEZAL V SKUPNOST

Projekt Pešbus je enkraten, saj je preprosto, ne zahteva velikih finančnih vložkov, vključuje pa veliko koristnih ciljev, ki jih je povezal in uresničil. Velika zahvala gre spremljevalcem – prostovoljcem DRPD-ja, starim staršem otrok in staršem. Po najdaljši progi z Jedinščice, ki je dolga več kot tri kilometre, je hodilo več kot 20 otrok, za njihovo spremstvo se je samostojno dogovarjalo šest staršev in prostovoljcev. Vsi so se trudili, da bi projekt stekel in da bi otroke varno pripeljali v šolo.

Očka dveh deklic, ki je spremljal Pešbus, je zjutraj pripeljal avto pred šolo, teklen na svojo postajo po otroke, jih spremljal do šole in šel na delo z avtom. Nekatere

mamice so zjutraj parkirale avto pred šolo in šle peš po otroke, jih spremljale do šole in šle na delo. Mamici iz Ulice Marjana Kozine in iz Žabje vasi sta spremljali Pešbus vsak dan skoraj ves čas projekta.

Otroci in spremljevalci so z gibanjem poskrbeli za svoje zdravje, se med seboj družili, navezovali stike, saj mnogi otroci prej sploh niso poznali drugih otrok iz sosesčine. Opazili smo, da se je Pešbusu vsak dan priključil kak nov otrok. Spremljevalci so otroke oddali pred šolo in mi vsakodnevno poročali o dogajanju na progah, o zadovoljstvu otrok in o njihovem aktivnem druženju. Otroci so postali samostojnejši, mnogi so šli tudi po pouku proti domu v skupinah otrok, s katerimi so prišli. Posredno smo poskrbeli tudi za prometno varnost, saj se je pred šolo zmanjšalo število avtomobilov, kar smo ugotovili s štetjem prometa v jutranjih konicah.

Hvaležni smo, ker je celo mesto živelo s tem projektom, saj smo otroke vsi vzpodbujali in jih pohvalili. Zelo sta pomembni dobra komunikacija med vsemi sodelujočimi in takojšnja odzivnost na spremembe. Starši in otroci so pogosto sami predlagali nove rešitve, vsi lastniki trgovin, zasebnih posesti in ostalih objektov so bili zelo prijazni, saj so dovolili postavitev tabel Pešbusa, za katere so mnogi poskrbeli tudi med počitnicami.

Uspešen je tisti projekt, ki se po uradnem zaključku nadaljuje, ki zaživi med ljudmi in prinese neko skupno dobrobit. Vsi otroci so naši in prav je, da vsi poskrbimo za njih.



Foto: Peter Žunič Fabjancič



Foto: Urban Kramar



Foto: Urban Kramar

»STOPITI SKUPAJ JE ZAČETEK. OSTATI SKUPAJ JE NAPREDEK. DELATI SKUPAJ JE USPEH.« (Henry Ford)

V zavesti sodobnega človeka je vse bolj prisotno spoznanje, da varovanje okolja ni le modna muha, ampak nuja. Posledice človekovega mačehovskega ravnanja z okoljem se vse bolj kažejo na okolju in že vplivajo na kakovost našega življenja. Čisto in urejeno okolje je vrednota, za katero si moramo prizadevati vsi. To pa je nedvomno povezano tudi s spremembo našega odnosa do okolja. Med dejavnosti, s katerimi lahko vsak prispeva k ohranjanju čistejšega okolja in naravnih virov, tako zelo potrebnih za vzdrževanje kakovosti življenja, je tudi ločeno zbiranje odpadkov. Prvi in najpomembnejši cilj ločevanja odpadkov je, da ti ne končajo na odlagališču, temveč se jih vrne v nadaljnjo uporabo. Z ločenim zbiranjem odpadkov industriji zagotovimo stalen vir dragocenih surovin in energije, odlagališča pa so manj obremenjena in tako lahko dlje časa nudijo prostor odpadkom.

Odpadke zato ločujemo že na izvoru, torej v naših gospodinjstvih, in tako pomagamo zagotoviti ponovno uporabo koristnih surovin ter ustvarjamo kakovostni kompost.

Odgovorno ravnanje z odpadki je tesno povezano tudi z izobraževanjem, saj ozaveščeni posamezniki z manj napora in bolj učinkovito spreminjajo svoje navade. Na področju ravnanja z odpadki povzročitelje odpadkov obveščamo in informiramo o pravilnem načinu ločevanja odpadkov. Ker se te pereče problematike zavedamo, izvajamo različne projekte. S projektom KEMSO (kartonska embalaža mleka, sokov in ostalega, poznana tudi kot odpadna embalaža tetrapak), želimo ozavestiti otroke, posledično starše in stare starše o pomembnosti ločevanja odpadkov, o krožnem gospodarstvu ter s tem posredno dvigniti kakovost življenja občanov. Z znanjem, profesionalnim pristopom in inovativnostjo iščemo nove

zanimive zgodbe, predvsem s področja varovanja okolja. Aktivno sodelujemo v projektu ekošol skupaj s predstavniki izobraževalnih institucij. Tudi s sodelovanjem v kampanji Pozor(!)ni za okolje, začeti z mislijo Henryja Forda: »Stopiti skupaj je začetek. Ostati skupaj je napredek. Delati skupaj je uspeh«, smo bili, zahvaljujoč našemu trudu in angažiranosti dijakov, partner okoljske zgodbe.

Našo lepo dolino, rastlinstvo, živalstvo smo dobili le v hrambo.

Stara modrost pravi, da smo si okolje, v katerem živimo, izposodili od svojih potomcev. Pa nanj pazimo? Začnimo zdaj, resno in odgovorno, začnimo s skrbnim ločevanjem odpadkov in na ta način pomagajmo k ohranitvi naše krajine.

*Za mojo lepo dolino,
Vaša Komunala Novo mesto*

Kam odlagam odpadke?

da

- embalaža za tekoča živila KEMSO*
- embalaža ne tekočih živil in ne živil,
- plastične vrečke in folije, celofan,
- plastični kozarci in lončki,
- plastična embalaža, ki je vsebovala nevarne snovi (pralni prašek, mehčalec za perilo) in je bila spraznjena v skladu z navodili proizvajalca

plastična embalaža **ne**

- kosovni plastični predmeti (otroške igrače, polomljeni plastični stoli ipd.),
- plastična embalaža nevarnih snovi ali njihovi ostanki (motorna in druge vrste mineralnih olj, sredstva za zaščito rastlin – pesticidi, barve laki, redčila ipd.)

da

- prospekti, katalogi, časopisi, revije, zvezki, knjige,
- ovojni papir in papirnate nakupovalne vrečke,
- kartonska embalaža in lepenka,
- pisemske ovojnice, pisarniški papir

papir **ne**

- embalaža za tekoča živila
- z živilu pomazana ali prepojena (jedilno olje, druge tekočine in ostanki živil),
- papirnata in kartonska embalaža
- ovitek od čokolade,
- samokopirni, povoščeni in plastificiran papir,
- vreče lepil, krmil, apna, cementa ipd. sipkih izdelkov,
- tapete, celofan,
- higienski papir (papirnate brisače, prtčki, robčki)

da

- steklenice in stekleničke živil, pijač, kozmetike in zdravil,
- kozarci vloženi živil in
- druga steklena embalaža

steklo **ne**

- okensko, avtomobilsko in drugo ravno steklo,
- steklo svetil (steklo neonskih, halogenskih in žarilnih žarnic, stekleni senčniki svetil),
- ogledala, kristalno in ekransko steklo,
- laboratorijsko in drugo ognjevarno steklo,
- keramika,

da

- higienske plenice in vložki, uporabljeni sanitetni izdečki,
- žvečilni gumi,
- pomaščen peki papir,
- cigaretni ogorki,
- vrečke sesalca s smetmi, smeti od pometanja, lasje in dlaka

mešani odpadki **ne**

vse ločene frakcije odpadkov

*KEMSO; kartonska embalaža mleka, sokov in ostalega

Komunala Novo mesto d.o.o.

SPLETNO ORODJE E-SIMBIOZA KOT PODPORA KROŽNEMU GOSPODARSTVU V SLOVENIJI

Odpadni viri enega podjetja so lahko koristna surovina za drugo podjetje, a do zdaj v Sloveniji ni bilo preprostega načina, s katerim bi lahko podjetja izvedela eden za drugega, si izmenjala vire in s tem zmanjšala odstotek odloženih odpadkov. Od julija letos pa lahko s pomočjo preprostega spletnega orodja e-Simbioza pregledajo, kdo kaj nudi oz. potrebuje in se dogovorijo za sodelovanje.

Slovenija sodi v svetovni vrh po deležu ločeno zbranih odpadkov, manj spretna pa je pri recikliranju. Po zadnjih dostopnih uradnih podatkih smo leta 2013 reciklirali le šest odstotkov odpadkov, kar 36 odstotkov jih je končalo na odlagališčih. Če naj bi v skladu s cilji Evropske komisije do leta 2030 na odlagališča odvrgli le še 10 odstotkov odpadkov, je treba čim prej preiti na krožno gospodarstvo – koncept vnovične uporabe, popravil ter recikliranja obstoječih materialov in izdelkov – ki je strateška prioriteta Republike Slovenije. Del krožnega gospodarstva je tudi industrijska simbioza.

Z E-SIMBIOZO DO BOLJ TRAJNOSTNEGA IN EKONOMIČNEGA SODELOVANJA MED PODJETJI

O industrijski simbiozi govorimo, kadar si odpadne materialne vire izmenjujejo vsaj tri podjetja. V Sloveniji je še v zgodnji fazi razvoja, toda s spletnim orodjem e-Simbioza, ki smo ga v sodelovanju s partnerji razvili na Fakulteti za informacijske študije v Novem mestu (FIŠ), smo v tem pogledu naredili velik korak naprej. E-Simbioza je trenutno edino spletno orodje v Sloveniji, ki omogoča vpogled v ponudbo in povpraševanje po odpadkih kot odpadnih virih. Z njeno pomočjo se lahko ponudniki, posredniki in povpraševalci enostavno srečujejo in hitreje vzpostavljajo medsebojna sodelovanja. Hkrati lahko izmenjujejo tudi spremljajoče logistične storitve. Za ogled podatkov o ponudbi in/ali povpraševanju registracija ni potrebna, se je pa treba registrirati, če se podjetje želi umestiti na seznam in oddati ponudbo in/ali povpraševanje. E-Simbioza je prosto dostopna



Pri razvoju e-Simbioze so sodelovale tri organizacije: šest študentov Fakultete za informacijske študije Novo mesto (FIŠ), pedagoški mentorji in raziskovalci FIŠ, delovni mentor s Komunale Novo mesto d. o. o. in delovna mentorica iz Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto.

na spletnem naslovu: <http://esimbioza.fis.unm.si/>. Platformo smo že v času njenega nastajanja predstavljali ključnim interesnim skupinam, ki so izrazile velik interes in pozdravile takšen korak na poti do krožnega gospodarstva v Sloveniji. Podjetja so si namreč močno želela spletnega orodja, ki omogoča transparentnost odpadkov kot odpadnih virov in njihovo vnovično uporabo.

MANJ ODPADKOV NA ODLAGALIŠČIH

Pričakujemo, da se bo s pomočjo e-Simbioze postopno zmanjševala količina odpadkov na slovenskih odlagališčih, saj se bodo zaradi transparentnosti podatkov o tem, kdo ima in kdo potrebuje posamezne odpadne vire, ti lahko uporabili kot vhodne surovine. To prinaša obojestransko ekonomsko korist – povpraševalci po

odpadnih virih bodo prihranili pri stroških nakupa primarnih virov, ponudniki odpadnih virov pa bodo imeli finančno korist od prodaje odpadnih virov in prihranek. Prav tako bodo imeli ekonomsko korist tudi posredniki pri logistični podpori vseh udeleženi. Posredno in postopno bo na boljšem tudi okolje, ki bo zaradi manjših emisij na odlagališčih manj obremenjeno.

MEDSEKTORSKA LOKALNA PARTNERSTVA LAHKO IZBOLJŠAJO KAKOVOST BIVANJA V OBČINI

E-Simbioza je rezultat partnerstva Fakultete za informacijske študije Novo mesto, Komunale Novo mesto in Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto – torej organizacij iz različnih sektorjev, ki so združile svoje zmogljivosti in

uspešno naslovile povsem konkreten izziv v okolju. Zato e-Simbioza služi tudi kot primer dobre prakse, s katerim promoviramo model medsektorskih lokalnih partnerstev. Povezovanje čim več partnerjev okoli izbranega izziva namreč prispeva k hitrejšemu lokalnemu razvoju in posledično h kakovosti bivanja/storitev za občane.

Partnerji so zamisel izdelave platforme e-Simbioza uspešno prijaviли na javni razpis »Projektno delo z gospodarstvom in negospodarstvom v lokalnem in regionalnem okolju – po kreativni poti do znanja 2016/2017«, ki ga je razpisal Javni študentski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije. Izdelavo e-Simbioze so tako financirali Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije, Javni študentski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije in Evropski socialni sklad Evropske unije.

Uvodna stran e-Simbioze. Po načelu 'manj je več' smo se želeli približati čim bolj prijaznemu in enostavnemu spletnemu orodju ter tako vzbuditi zanimanje podjetij.

> Nina Štampohar, Zavod Novo mesto

NA LOKO NA ODBOJKO NA MIVKI

V okviru prireditve Noč na Krki smo konec avgusta slavnostno odprli oz. namenu predali novo športno pridobitev v Novem mestu – novi igrišči za odbojko na mivki na Loki.

Gre za prvi korak k celostni obnovi Športnega parka Loka (ŠP Loka), katere osnovni namen je omogočiti večjo dostopnost celotnega parka čim širšemu krogu občanov in povečati uporabnost športno-rekreativnih površin. Z obnovo bomo določena igrišča uredili do te mere, da bomo na njih lahko organizirali nekatera tekmovanja, za katera tu do zdaj ni bilo možnosti. Naslednja faza ureditve ŠP Loka je ureditev servisnega objekta z garderobami, sanitarijami, gostinsko ponudbo ... Tak objekt naj bi pridobili z obnovo objekta Doma športa na Loki.

Brez tesnega sodelovanja z dvema novomeškima športnima društvoma igrišč ne bi bilo. Seveda govorimo o odbojarskem ženskem in moškem klubu, ki imata oba veliko zašlug, da smo do igrišč na mivki sploh prišli. Še posebej bi radi poudarili prizadevanja vseh pristojnih v ženskem odbojarskem klubu Novo mesto, ki so vložili ogromno znanja in truda ter osebnega prizadevanja

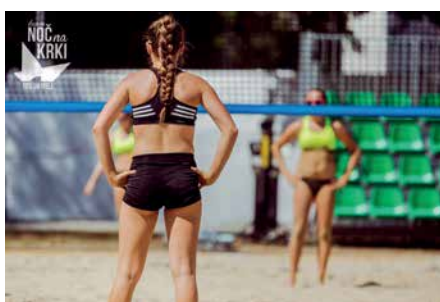
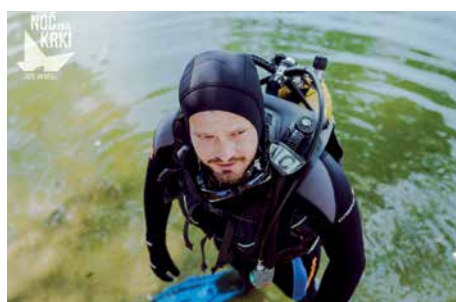
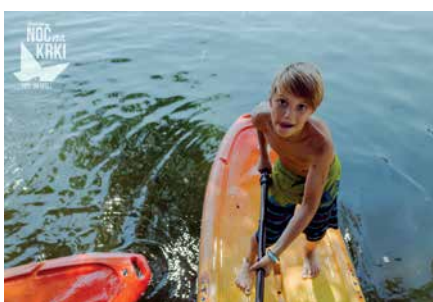
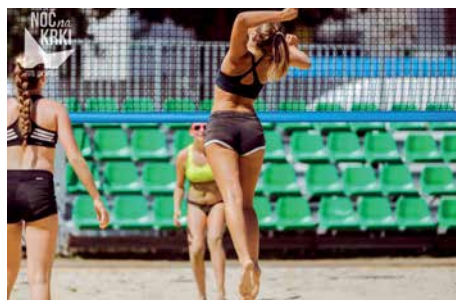
pri sponzorjih, da so tako privrženci odbojke kot vsi občani pridobili nove športne površine za vadbo in prireditve.

Rezervacija igrišč je možna v Zavodu Novo mesto, po končanem postopku

ureditve servisnega objekta pa si boste lahko željeno uro igranja na odbojarskih igriščih na mivki na Loki rezervirali prav na Loki – pri upravljalcu objekta in igrišč.



Foto: Jan Rifej



Nekaj zanimivosti:

- dve novi igrišči z možnostjo postavitve enega centralnega igrišča,
- na novih igriščih je 447 ton posebne mivke, primerne za igrišča za odbojko na mivki,
- okoli igrišč je nameščenih 108 metrov mehkih robnikov,
- gradnja igrišča je trajala mesec dni,
- vrednost prenove: pribl. 42 000 €, od tega 12 000 € sponzorskih sredstev,
- s štirimi igrišči za odbojko na mivki na Loki imamo zdaj možnost prirejanja največjih turnirjev,
- povečalo se je zanimanje za ta šport tako med tekmovalci kot rekreativci,
- to je prvi korak pri obnovi celotnega športnega parka Loka.



Foto: Jan Rifej (dopolnanski del NNK) in Damilo Kesic (večerni del NNK).

»RAD HODIM V VRTEC IN KAJ VSE SE TAM NAUČIM!«

Za vse, ki delamo v vrtcu, so dnevi pred prvim septembrom že polni pričakovanja. Da bo nov začetek dober in čim bolj prijeten, je bilo čez poletje potrebno nemalo načrtovanja. Vsako leto znova skrbno načrtujemo naše delo in izberemo prednostne naloge, s katerimi se vsak po svoje in vsi skupaj trudimo k višji kakovosti bivanja v vrtcu.

Če bi o kakovosti v vrtcu spraševali starše, bi bili odgovori najbrž sila podobni: merilo kakovosti je, če so pogoji bivanja razmeroma udobni in seveda če otrok rad hodi v vrtec. Z otrokovim dobrim počutjem običajno povezujemo občutek varnosti; občutek, da so upoštevane njegove individualne želje; občutek, da je razumljen in sprejet.

Vzgojiteljice bi k tem občutkom dodale še eno dimenzijo, in sicer otrokovo dobro počutje v procesu učenja, ki izvira iz prirojene želje, da bi bolje razumel svet. Zato posvečamo veliko pozornosti pripravi takšnih dejavnosti, ob katerih otroci doživljajo zadovoljstvo, uspeh in ponos s svojimi dosežki. Podpiramo in spremljamo otroke pri igri ter razvoju. Ugotavljamo, kako otroci hitreje napredujejo in temu prilagajamo dejavnosti. Omogočamo okolje, v katerem otroci sodelujejo in se učijo drug od drugega. Ob miselnih izzivih, ki niso za otroka ne prelahki ne pretežki, skupaj vsak dan odkrijemo kaj novega. Pomembno nam je, da si vzamemo čas,

da otroke poslušamo in predvsem da slišimo, kaj nam govorijo, jih ob tem opogumljamo, da se izrazijo in jim pozitivno odgovarjamo.

Med pomembnejše prednostne naloge smo tudi v novem šolskem letu uvrstili igro in učenje na prostem vsak dan, v vsakem vremenu. Načrtovali bomo kakovostne dejavnosti na naših igriščih, raziskovali bomo bližnjo in daljno okolico naših vrtcev. Želimo, da imajo otroci stik z gozdom in neokrnjeno naravo. Mestni gozd Ragov log nam omogoča dobro iztočnico. Kar nekaj korajžnih poskusov njegovega oživljanja smo bili deležni, zagotovo pa bi še našli kakšno idejo, ki bi pripomogla k višji kakovosti bivanja v gozdu vseh, ne le najmlajših občanov.

Zavedamo se pozitivnih učinkov gibanja, zato bomo še naprej redno izvajali gibalne minute – že pred zajtrkom in ob različnih prehodih iz ene dejavnosti v drugo. Ker znamo združiti moči, dobre ideje in k temu pritegniti tudi otroke

ter njihove starše, napovedujemo, da se bomo tudi v prihajajočem šolskem letu družili na najlepši naraven način ob gibanju na Cigidnevu. Zaposleni v vrtcu bomo za otroke in njihove starše znova pripravili zabavne gibalne izzive, namenjene sodelovalnemu gibanju otrok in staršev.

Veselimo se, da bomo omogočili tudi višjo kakovost bivanja v naših objektih – v enoti Labod s celovito energetsko sanacijo, v enoti Kecek z delno energetsko sanacijo ter preureditvijo prostorov in v ostalih naših enotah, ki smo jim v poletnih mesecih namenili posebno pozornost ter poskrbeli za obnove, popravila, čiščenja ... »Da bo naš vrtec lepši,« so mi razložili otroci v Labodu. »Da se bomo v njem še bolje počutili in morda tudi zato še raje prihajali v vrtec – tako otroci in starši kot zaposleni,« bi dodala naša ravnateljica. »In dobro počutje je osnova za kakovostno življenje in delo.«



NOVO MESTO V ZNAMENJU MLADIH ŠPORTNIKOV – 15. IGRE PRIJATELJSTVA (15.–17. 9.)

Novo mesto bo od 15. do 17. septembra v znamenju mladih – dolenjska prestolnica namreč po štirih letih vnovič gosti mednarodni športni dogodek Igre prijateljstva, ki se letos ponaša s številko 15. Pred desetletjem in pol je namreč zaživela ideja, da se mladi iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Avstrije pomerijo med seboj v različnih športnih disciplinah. Sodelujoča mesta so se menjavala, vseh 15 let pa sta med udeleženci mesti Bihać in Novo mesto. Letos bomo med mladimi prvič pozdravili športnike iz Trsta.

Tridnevno srečanje se bo začelo v petek, 15. septembra, ko bodo ekipe prišle v Novo mesto in se udeležile slavnostnega sprejema ter odprtja iger, ki bo na Novem trgu ob 20.00 (v primeru dežja v Športni dvorani Marof). Naslednji dan, v soboto, 16. 9., je tekmovalni dan. Dekleta in fantje, letnik 2001 ali mlajši, se bodo pomerili v šestih disciplinah: mali nogomet, rokomet, odbojka, košarka, namizni tenis in šah. Tekmovanja bodo potekala v Osnovni šoli Šmihel, Športni dvorani Marof, Športni dvorani Stopiče in Livada ter na stadionu z umetno travo v Portovalu. Že v soboto zvečer bomo podelili pokale najboljšim ekipam in se na slavnostnem zaključku iger, ki bo na Novem trgu ob 20.30, v primeru dežja pa v Športni dvorani Marof, ozrli na naslednje, 16. Igre prijateljstva. V nedeljo, 17. 9., se bo 400 mladih športnikov poslovilo tako od Novega mesta kot s sotekmovalci, med katerimi se vsako leto stkejo trdna prijateljstva, ki trajajo še dolgo. Mladi bodo v treh dneh spoznali naše mesto in različne kulture, se družili, saj osnovni namen Iger prijateljstva ni le tekmovanje, temveč povezovanje in spoznavanje kolegov iz drugih držav. Veliko jima bosta o tem zagotovo povedala tudi ambasadorja Iger prijateljstva, olimpijec Miro Cerar in velikan novomeške košarke Matjaž Smodiš.

Vodja projekta v Novem mestu in predsednik skupščine Iger prijateljstva Miran Jerman poudarja: »V teh letih je na igrah sodelovalo približno 6000 mladih športnikov in mnogi med njimi so pozneje postali tudi vrhunski športniki. Samo letos je na evropskem mladinskem prvenstvu Vid Dobrovoljc osvojil srebrno medaljo v šahu, prav tako sta novomeški košarkarici Maruša Seničar in Aleksandra Krošelj na evropskem prvenstvu za mlajše članice osvojili srebrno medaljo. Vsi so bili večkratni udeleženci Iger prijateljstva.«

Vabimo vas, da si ogledate katero izmed tekmovalj ter navijate za mlade novomeške športnike, pa tudi za sodelujoče iz drugih mest!



Foto: Nika Zupnik



Foto: Boštjan Lahn



Foto: Matjaž Wenzel



Foto: Danijel Rozarič

abonma po izbiri

6 dogodkov (80 €, lahko na 2 obroka)
4 dogodki (55 €, lahko na 2 obroka)

Vabimo k vpisu ABONMAJA PO IZBIRI
od 11. do 22. septembra!

VPISNI DNEVI od ponedeljka, 11. septembra, do petka, 22. septembra, med 10. in 12. uro ter med 15. in 17. uro

POSEBNE UGODNOSTI ZA ABONENTE

Ce pripeljete novega abonenta, pridobite 25-odstotni popust, torej za 4 nove abonente dobite brezplačen abonma. Popust obračunamo pri najcenejšem abonmaju.

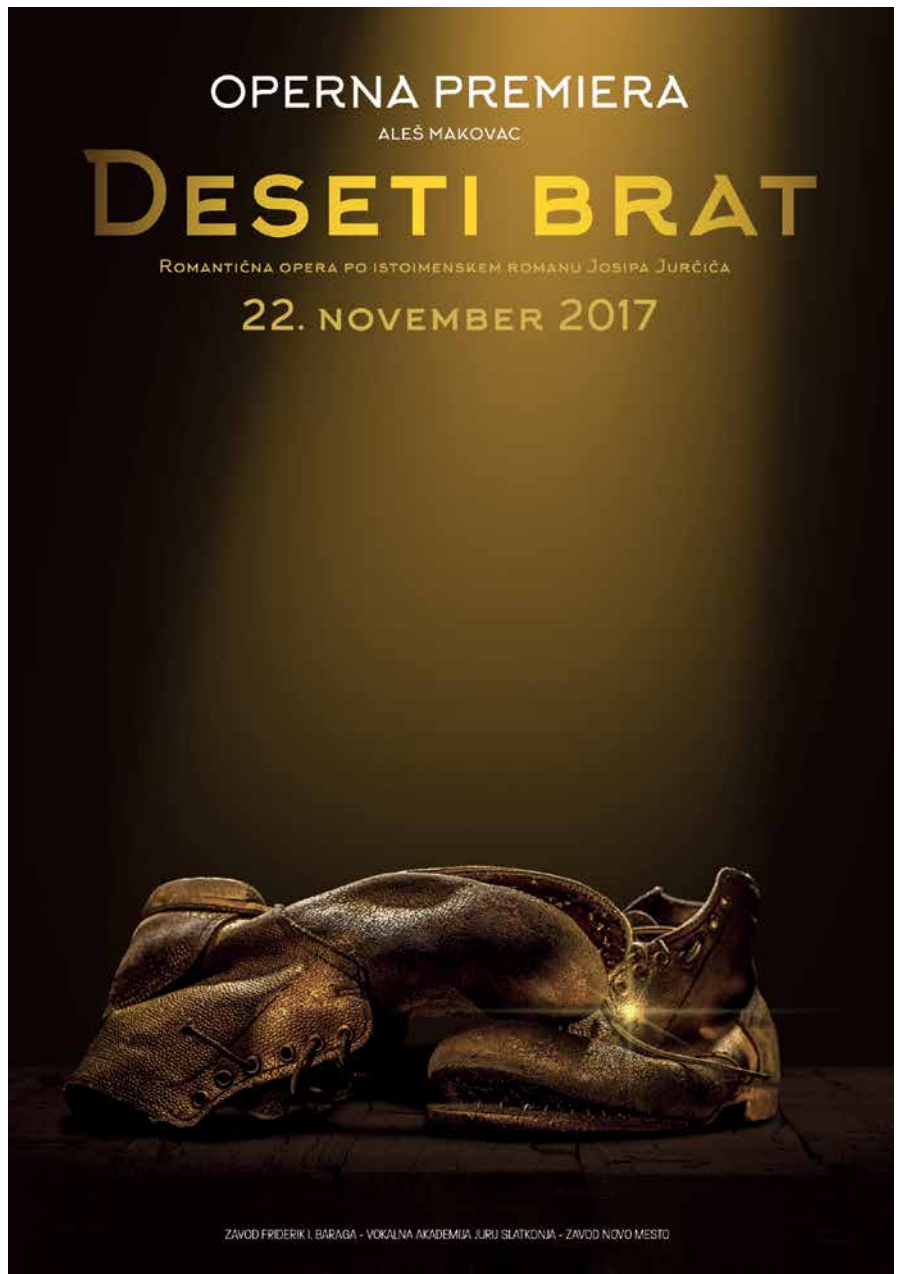
JESENI ŽE TRETJA OPERNA PREMIERA DOMAČE PRODUKCIJE – OPERA DESETI BRAT

Operno ustvarjanje in razvoj domačega glasbenega gledališča se nadaljujejo tudi v letu 2017. Že celo leto namreč potekajo intenzivne priprave na novo operno delo novomeškega skladatelja in vodje Vokalne akademije Jurij Slatkonja Aleša Makovca, ki se je lotil uglasbitve dela *Deseti brat*.

Opera vsebinsko temelji na romanu Josipa Jurčiča, ki velja za prvi slovenski roman. Ta je nastal leta 1866 in je izhajal v nadaljevanjih v literarnem časopisu *Cvetje iz domačih in tujih logov*. Novo operno delo je časovno postavljeno v obdobje okoli revolucij leta 1848 in z njimi povezane pomladi narodov. Mladi učitelj Lovro Kvas je poln idealov, želje po svobodi tlačanov in zagret za lepo slovensko besedo. Njegova integracija v na videz idealno okolje, ki je sicer polno spletk in nerazjasnjene preteklosti, je prepletena z veliko in prepovedano ljubeznijo do graščakove hčere Manice. V primežu brezizhodne situacije ključno vlogo na strani poštenja in dobrote odigra Martinek Spak, deseti brat, ki postane žrtev za čiste ideale poštenja in ljubezni. Delo zaznamujejo temeljni poudarki o ljubezni, slovenstvu in poštenosti, ki so za vse nas še kako aktualni tudi danes.

Premiera romantične opere v treh dejanjih *Deseti brat* bo v sredo, 22. 11., v Kulturnem centru Janeza Trdine, umeščena pa je tudi v Novomeški abonma 2017 (25. 11.). S tem novim glasbenim delom se tako v Novem mestu že tretje leto zapored razvija glasbeno gledališče, saj je letošnja predstava logično nadaljevanje kakovostnega dela Zavoda Friderik I. Baraga. Leta 2015 smo uživali v komorni operi *Krst* pri Savici mladega skladatelja Toma Kobeta, lani pa v operi *Pod svobodnim soncem* istega skladatelja. Vse predstave do zdaj so bile dobro obiskane, še posebej velja poudariti zanimanje osnovnih in srednjih šol, ki tako spoznavajo domačo glasbeno produkcijo. Za dopoldanski ogled opere *Deseti brat* se je do zdaj odločilo že več osnovnih in srednjih šol z Dolenjske, iz Posavja in Bele krajine.

Vlogo umetniške vodje solistov in glavno žensko vlogo, vlogo Manice, tudi tokrat



prevzema novomeška mezzosopranistka Irena Yebuah Tiran. Kot pove, bo imela opera letos dvojno zasedbo, kar pomeni, da bo vsak pevec pel polovico predvidenih predstav. So pa vsi pevci iz lanskega sodelovanja pri operi *Pod svobodnim soncem* z veseljem sprejeli ponudbo za sodelovanje pri *Desetem bratu*, kar pomeni, da so z delom v Novem mestu zadovoljni, to pa ni kar tako, saj so med njimi številni vrhunski pevci.

Sodelovanje Zavoda Novo mesto in Zavoda Friderik I. Baraga tako vstopa v tretje leto. Glede na izkušnje in želje vseh pa ni dvoma, da je pred nami še več takšnega sodelovanja, še posebej v želji, da se končno posodobi Trdinova dvorana v Kulturnem centru Janeza Trdine, da bodo takšne produkcije, kot so produkcije Zavoda Friderik I. Baraga, zasijale še v lepši in boljši luči!

JESENSKI VPIS V ABONMAJE KULTURNEGA CENTRA JANEZA TRDINE

Pred nami je jesenski vpis v abonmaje Kulturnega centra Janeza Trdine, ki bo potekal od ponedeljka, 11. septembra, do petka, 22. septembra, od 10. do 12. ure ter od 15. do 17. ure v tajništvu in na blagajni KCJT na Novem trgu 5 v Novem mestu.

Če ste morda prezrli našo ponudbo za prihodnjo sezono ali zamudili junijski vpis, vabljeni, da pregledate vsebine nove sezone v gledališkem, glasbenem, glasbeno-gledališkem ali otroškem abonmaju. Vse vsebine so na voljo na www.kcjt.si/abonmaji, če pa želite, vam letošnjo abonmajsko knjižico pošljemo na dom; to nam sporočite na info@kcjt.si.

Iz nabora vseh dogodkov (razen predstave REPUBLIKA SLOVENIJA in koncerta KONCERT ZA KLAPO) si lahko sestavite ABONMA PO IZBIRI. Za šest izbranih dogodkov boste odšteli 80 €, za štiri pa 55 € (nižje cene za upokojenca ter dijake in študente; možnost obročnega plačila).

Za vse, ki boste vpisali abonma septembra, smo obdržali eno izmed ugodnosti, ki so veljale pri junijskem vpisu: če obnavljate svoj abonma iz lanske sezone, ob vpisu pa pripeljete novega abonenta,

pridobite 25-odstotni popust, torej za 4 nove abonente dobite brezplačen abonma!

V sezoni 2017/18 se bomo med drugim družili z igralci in glasbenimi ustvarjalci, kot so: Nataša Matjašec Rošker, Jernej Šugman, Borut Veselko, Gojmir Lešnjak - Gojc, Iztok Mlakar, Lovro Pogorelič, Natalija Šaver, Sabina Cvilak, Katja Konvalinka, Svetlana Makarovič, Feri Lainšček, Jure Ivanušič, ter s pravljичnimi junaki za naše najmlajše, kot so Hud pesjan, Veveriček



posebne sorte, Muca Copatarica, Kekec, Žogica Marogica, Janko in Metka ...

Več informacij o vpisu in abonmajih dobite na 07 393 0 395 ali prek info@kcjt.si.

Prijazno vabljeni v našo družbo.



SVETOVNLJANSKI UTRIP MESTA

Novomeščanom že devet let zapored poleti ni treba odpotovati, da bi lahko doživeli utrip drugih kultur. Vse bolj priljubljen festival Teden kultur, ki ga v tretjem tednu junija pripravlja Društvo za razvijanje prostovoljnega dela, je tudi letos pet dni brezplačno ponujal dogodke, ki so obiskovalcem – tudi najmlajšim – sredi Novega mesta pričarali Afriko, Balkan, Kitajsko ...



Slikovito dalma-
tinsko narečje v
humorni monodrami
Jubav u vrime kupu-
sa splitske pisateljice
Tonke Alujević.

Foto: Cropix

Festival je na različnih mestnih prizoriščih postregel s kulturnimi in kulinaričnimi doživetji, ki jih pripravljajo v Sloveniji (in Novem mestu) živeči predstavniki različnih kultur, ki na različne načine ohranjajo svoje korenine. S tem vsaj za en teden ustvarimo tisti občutek, ki ga kot turisti občudujemo v svetovnih prestolnicah



Širjenje otroških obzorij: v Afriki ne govorijo afriščine, tako kot v Evropi ne govorimo evropejščine.

Foto: Jaka Šuln

HVALA VSEM

sofinancerjem: Mestna občina Novo mesto, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Urad Vlade RS za komuniciranje, Urad RS za mladino, Krka, d. d.;

soorganizatorjem posameznih dogodkov: Knjižnica Mirana Jarca, Dolenjski muzej, Gostišče Loka, Situla, Slovenska filantropija, Zavod Boter

in ljubiteljskim združenjem, ki so predstavljala svoje kulture: Srbsko kulturno društvo, Hrvaško kulturno združenje, KUD Sevdah, KUD Žumberak, Konfucijev inštitut Ljubljana, Društvo joga v vsakdanjem življenju Novo mesto, Društvo Kočevarjev staroselcev.



Afriške tradicionalne pesmi v sodobni preobleki na terasi Gostišča Loka v izvedbi Sankofe, edinega afriškega pevskega zbora v Sloveniji.

Foto: Jan Rifelj

Vsak dan jedi iz
druge države v
Situli.

Foto: Jaka Šuln



– ko lahko stopimo na kosilo v vietnamsko restavracijo, postojimo na trgu, kjer nastopa španski glasbenik, mimogrede zavijemo še v trgovino z afriškimi oblačili ...

Takšna pestrost ni samoumevna, temveč je rezultat dejstva, da lahko vsi tamkajšnji prebivalci javno živijo vsaj delček svoje kulture. Tudi pri nas bi lahko brez težav imeli nekaj podobnega vse leto, ne le v času Tedna kultur. Novo mesto je namreč zaradi bližine državne meje in zaradi uspešnih gospodarskih podjetij, ki že desetletja zaposlujejo tudi tujo delovno silo, narodnostno zelo pisano. S pristnim medsebojnim spoštovanjem in ustreznim



Debata o vplivu medijskih podob tujcev na naš odnos do njih v Knjižnici Mirana Jarca.

Foto: Jaka Šuln

sodelovanjem bi to lahko s pridom izkoristili in si ustvarili opisani svetovljanski mestni utrip.

Letošnji festival je prvič ponudil tudi svojo mini verzijo. Mini Teden kultur, ki je ves teden potekal na zelenici ob knjižnici, je otrokom in mladim omogočil osebni stik s predstavniki različnih kultur. Z njimi so se igrali igre iz



Muzejski vrtovi so postali Kino na prostem, s katerim smo obeležili 20. junij, svetovni dan beguncev, in zavrteli pet dokumentarnih in igranih filmov iz Festivala migrantskega filma.

Foto: Jaka Šuln



Zaključek festivala z živahnimi uličnimi nastopi, pestro ponudbo kulinarčnih dobrot različnih držav, poslikavo obrazov za otroke ...

Foto: Jan Rifelj

različnih držav, se učili afriškega petja in plesa, si ogledali afriške lutke ob živi glasbeni spremljavi, izdelovali bobenčke, se spoznali s tujimi pisavami, si iz Žive knjižnice izposodili žive knjige ... in skratka širili obzorja. Danes, ko je jasno, da družb, kjer bi živeli izključno predstavniki ene narodnosti, enostavno ni več, so široka obzorja pomembna osebna prednost.

> Društvo upokojencev Novo mesto

AKTIVNOSTI DRUŠTVA UPOKOJENCEV NOVO MESTO V HIŠI SOŽITJA, MEDGENERACIJSKEM DNEVNEM CENTRU ZA SEPTEMBER, OKTOBER IN NOVEMBER 2017

RAČUNALNIŠKE URICE

Ker se je izkazalo, da je veliko zanimanja za učenje računalniških veščin, imamo na voljo kar dve skupini, v kateri se lahko uporabniki prijavijo. Delo v obeh skupinah poteka individualno, obvezna pa je prijava v tajništvo društva (07/30-21-40 oziroma upokojenci2@t-2.net).

V prvo skupino uvrščamo začetnike, ki so se šele začeli učiti dela z računalnikom, v drugo skupino pa spadajo uporabniki, ki že imajo nekaj znanja, pa bi ga želeli nadgraditi oziroma uporabljati aplikacije, s katerimi se v današnjem času vse pogosteje srečujemo.

OD PONEDELJKA DO SOBOTE OD 8. DO 12. URE

ponujamo možnost druženja, igranja družabnih iger in branja dnevnih časopisov. V tem času je možno uporabljati tudi knjižnico Hiše sožitja, ki se pridno polni.

OB PONEDELJKIH IN PETKIH

dopoldne se pridno srečuje vedno večje število članov, ki igrajo bridž, od novembra dalje pa se začne srečevati vsak petek ob 17. uri še skupina za ohranjanje domače obrti.

O vseh dogodkih obveščamo prek oglasne deske, prek spletne strani www.upokojenci-nm.si, z elektronsko pošto in objavami v različnih napovednikih. Mesečno izdajamo tudi letak, v katerem so navedene vse naše aktivnosti v tekočem mesecu. Razdelimo ga vsem našim članom, ki nas pridno obiskujejo, na voljo pa je tudi na raznih infotočkah po Novem mestu, kot npr. v Knjižnici Mirana Jarca, na ZPIZ-u, po dva izvoda pa sta obešena na oglasnih deskah krajevnih skupnosti in v Hiši sožitja.

OB TORKIH

se je možno udeležiti dejavnosti, kot sta šah ob 9. uri, ob 16.30 pa pikado za ženske. Od oktobra dalje je ob 19. uri na voljo korektivna telovadba. Od novembra dalje ob 14. uri potekajo ročna dela.

SREDA JE DAN, KI SMO GA POSVETILI SKRBI ZA ZDRAVJE IN IZOBRAŽEVANJE,

kar pomeni, da se vsako sredo pri nas dogaja nekaj zanimivega. V jesenskem času se bomo srečevali ob 10. uri, pričeli bomo v mesecu oktobru. Gostimo zanimive predavatelje s področja zdravja, medosebnih odnosov in osebne rasti, prehrane, gibanja in prostega časa, poskrbimo pa tudi za ljubitelje potopisnih predavanj. Oktobra tudi nadaljujemo z bralnim krožkom, ki poteka vsako tretjo sredo v mesecu. Ena sredo v mesecu je namenjena tudi našim najmlajšim, zato jim

takrat pripravimo kakšno zanimivo delavnico. Med jesenskimi počitnicami bomo izvajali počitniški program že v dopoldanskem času (30. 10., 2. 11. in 3. 11., od 10. do 12. ure). Letos bomo v naš program uvrstili tudi oživljanje z defibrilatorjem ter predavanje na temo staroslovenstva. Sreda ob 18. uri je že septembra rezervirana za moške, ki igrajo pikado. Vsaka prva in zadnja sredo od oktobra naprej je namenjena srečanju literarne sekcije Snovanja.

OB ČETRTHIH

je ob predhodnem naročilu na voljo možnost svetovanja v socialni posvetovalnici. Likovna sekcija Jutro se od oktobra dalje vsak četrtek ob 9. uri srečuje v društvenih prostorih.

V oktobru načrtujemo še martinovanje, novembra pa gostujemo na tradicionalnem novomeškem večeru v Izoli.

NOVO MESTO V NJIHOVEM SRCU

Konec preteklega leta je Mestna občina objavila razpis za štipendije nadarjenim študentom. Gre za mlade, perspektivne posameznike, ki bodo nedvomno pustili pečat v svetu. Z veseljem jih predstavljamo vsakič, ko je za to priložnost. Po uspešno zaključenem študijskem letu smo naše štipendiste povprašali, kako so, kljub temu da so za znanjem odšli iz domačega kraja, ostali povezani z Novim mestom.



Manja Slak je študentka Univerze za glasbo na Dunaju, smer violina, pri profesorici Elisabeth Kropfitsch. Vsako leto se udeležuje mednarodnih ter državnih tekmovanj in na njih prejema visoka priznanja. Med poletnimi študijskimi počitnicami obiskuje seminarje pri številnih priznanih profesorjih, pri katerih nadgrajuje svoje znanje. Manja je ponosna na dosežke, kot so: prva nagrada in absolutno prvo mesto na tekmovanju v Zagrebu, prva nagrada in absolutno prvo mesto v kategoriji vseh instrumentov v Vidmu, številne prve nagrade in priznanja za 100 točk na tekmovanjih s klavirskim triom Sensibile ter zlata plaketa in posebna nagrada za briljantno izvedbo skladbe na tekmovanju v Italiji.

»Na Novo mesto sem zelo navezana, saj sem tu odrasla; v novomeški glasbeni šoli se je začela tudi moja glasbena pot. Že tretje leto študiram violino na Univerzi na Dunaju v Avstriji. Letos sem bila sprejeta v EUYO, tj. Evropski mladinski orkester, v katerem sodelujejo izbrani mladi glasbeniki iz cele Evrope. Na poletni turneji po Evropi sem ponosno predstavljala Novo mesto in Slovenijo. Najlepši trenutki moje glasbene kariere me vežejo prav na Novo mesto in igranje v novomeškem simfoničnem orkestru, s katerim sem večkrat tudi kot solistka nastopila pred polno dvorano Marof.«

Gal Pavlin je zaključil prvi letnik univerzitetnega programa na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani. Poleg rednega dela za študij, ki mu ne predstavlja večjih težav, svoj čas na fakulteti zapolni z raznimi obštudijskimi dejavnostmi. Med drugim je član študentske ekipe TAFR, katere člani so si zadali za cilj izdelavo vinogradniškega robota, ki bo olajšal delo vinogradnikom. Med vsemi svojimi dosežki in projekti Gal izpostavlja projektiranje in izdelavo električne rolke ter svoj 3D tiskalnik. V oba projekta je vložil veliko časa tako za raziskovanje in učenje kot za samo izvedbo. Meni pa, da največji dosežek nista izdelka, temveč znanje, ki ga je pridobil ob delu na projektih.

»Preživel sem uspešno in delovno študijsko leto na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani. Kljub temu da se mi faks ni zdel pretirano zahteven, je bilo študijsko leto naporno. Čez celo leto smo se pripravljali na tekmovanje iz kmetijske robotike v Angliji, kjer smo osvojili drugo mesto v treh različnih disciplinah. Kljub novim priložnostim, ki jih nudi Ljubljana, se mi je vedno prijetno vrniti domov v malo bolj umirjeno Novo mesto.«



Uroš Prešern je študent drugega letnika biokemije na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani. Kot dijak novomeške gimnazije se je celotno srednjo šolo udeleževal tekmovanj s področja kemije, biologije, matematike, logike in fizike, pri čemer je osvojil 23 zlatih priznanj, od tega je bil devetkrat prvi. Kot največji uspeh Uroš izpostavlja udeležbo na šestih mednarodnih olimpijadah, največji dosežki pa so srebrna in bronasta medalja na kemijski olimpijadi ter srebrna medalja na naravoslovni olimpijadi. Za raziskovalno nalogo, ki jo je opravljal v zadnjem letniku gimnazije, je skupaj s soavtorjema prejel Krkino nagrado ter dosegel prvo mesto na Srečanju mladih raziskovalcev.

»Prvo leto v Ljubljani se je zelo hitro obrnilo in je bilo polno novih spoznanj in doživetij. Mestni utrip Ljubljane je precej različen od novomeškega, več je ljudi in dogajanja, vendar pa se je ob koncu tedna bilo prav prijetno umakniti domov, stran od hrupa in živčava v bolj mirno in zeleno Novo mesto. Rad bi se zahvalil tudi Mestni občini Novo mesto za podeljeno štipendijo, saj mi je prišlo med letom zelo prav, da se mi ni bilo treba obremenjevati s stroški in sem se zato lahko zares posvetil študiju in obštudijskim dejavnostim.«

MESEČNI NAPOVEDNIK DOGODKOV

Petek, 15. 9.–17. 9. 2017

15. IGRE PRIJATELJSTVA

Različna športna prizorišča v Novem mestu, od 15. do 17. septembra.

Novo mesto bo v znamenju mladih, dolenska prestolnica namreč po štirih letih vnovič gosti mednarodni športni dogodek Igre prijateljstva.

Slavnostna otvoritev Iger prijateljstva – petek, 15. 9. 2017, Glavni trg, ob 20.00.

Zaključek Iger prijateljstva in koncert PO Krka – sobota, 16. 9. 2017, Glavni trg, ob 20.30.

V primeru slabega vremena bo prireditev v ŠD Marof.

5. SKOKI V KRKO – KANDIJSKI MOST 2017

Kandijski most in brežina reke Krke

Skoki z mostu, ob 15.00



KUHINJO NAD KRKO

Kandijski most, med 13.00. in 23.00

KONCERT LAMAI IN BORT ROSS

Grad Grm, ob 20.00

Poleg Borta Rossa in Lamaia bodo na odru še Miro Tomšič (bobni), Matic Franko (bas), Jernej Šuštaršič (klaviature), Primož Moškon (kitara) in Marko Verbič (kitara) ter morda še kakšno presenečenje.

Vstopnine ni.

Sobota, 16. 9. 2017

7. DOBRODELNI ŽUPANOV TENIŠKI TURNIR

Teniška igrišča Portoval, od 9.00 dalje

DAN KOLEŠ V ORGANIZACIJI KOLESARSKEGA DRUŠTVA RAKETA (V SKLOPU EVROPSKEGA TEDNA MOBILNOSTI)

Zelenica pod Planetom Tuš, od 9.00

VESELOIGRA Z LJUDSKIM PETJEM: NA TRŠKI GORI

Trška gora pri cerkvi Marijinega rojstva, ob 19.30

Organizator: TKD Trškogorsko srce

Sreda, 20. 9. 2017

POHOD NA TRŠKO GORO V ORGANIZACIJI PLANINSKEGA DRUŠTVA KRKA (V SKLOPU EVROPSKEGA TEDNA MOBILNOSTI)

Popoldne, odhod izpred rotovža

POTROŠNIK IN ŽIVILA – KAKO IZBIRATI BOLJE! PREDAVANJE

Trdinova čitalnica, ob 18.00

Četrtek, 21. 9. 2017

POHOD V ORGANIZACIJI POHODNIŠKEGA DRUŠTVA NOVO MESTO

Glavni trg – Marof – Situlska pot – Rudolfova pot v Ragovem logu – Glavni trg (v sklopu Evropskega tedna mobilnosti)

Odhod ob 15.30 izpred Rotovža



Petek, 22. 9. 2017

DAN BREZ AVTOMOBILA (V SKLOPU EVROPSKEGA TEDNA MOBILNOSTI)

Aktivnosti za otroke in odrasle za promocijo prijaznejših načinov mobilnosti

Ploščad na Novem trgu, od 8.00 do 18.00



Sobota, 23. 9. 2017

EPP – ERIK PLATON in PROBLEMI – predstavitev ekonomskopropagandnega popa

Dvorana novomeške pomladi (APT), 20.00

Sreda, 4. 10. 2017

3. MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZA MLADE V APT-ju

FILM NA OKO

ART kino APT, 20.00

Projekcije filmov: Zadnji dnevi mesta (Egipt, 2016)

Režija: Tamer El Said

Četrtek, 5. 10. 2017

3. MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZA MLADE V APT-ju

FILM NA OKO

ART kino APT, 20.00

Cambridge (Bolgarija, 2015)

Režija: Eldora Traykova

Petek, 6. 10. 2017,

**3. MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL
ZA MLADE V APT-ju**

FILM NA OKO

ART kino APT, 20.00

Dom, ljubi dom (Slovenija, 2016)

Režija: Maja Prettner

Sreda, 11. 10. 2017

**LOVRO POGORELIČ & ALEKSANDAR
MILOŠEV, KONCERT**

Kulturni center Janeza Trdine, ob 19.30

Lovro Pogorelič, klavir

Aleksandar Milošev, viola

Subtilen glasbeni dialog dveh strastnih
virtuozov.



Petek, 13. 10. 2017

**KDOR GLEDA LJUDI SKOZI MAČJE OČI,
KONCERT**

Kulturni center Janeza Trdine, ob 19.30

Večer avtorskih balad in šansonov
Svetlane Makarovič z gosti.

Izvajalci:

Svetlana Makarovič – vokal, pripoved

Joži Šalej – klaviature

Klemen Bračko – violina

Blaž Celarec – tolkala

Nino de Gleria – kontrabas

Četrtek, 19. 10. 2017

**HUD PESJAN, PLESNA PREDSTAVA ZA
POGUMNE OTROKE.**

Kulturni center Janeza Trdine, ob 17.00

Iztok Kovač, Jera Ivanc (po predlogi pesmi
Hud pesjan Marijana Vodopivca)

Režiser in koreograf: Iztok Kovač

Nastopajo: EnKnapGroup (Ana Štefanec,
Luke Thomas Dunne, Jeffrey Schoenaers,
Lada Petrovski Ternovšek, Matea Bilosnić
in Gilles Noël)

Sreda, 8. 11. 2017

**28. LJUBLJANSKI MEDNARODNI FILMSKI
FESTIVAL LIFFE V APT-ju**

V APT-ju bomo v času 28. Ljubljanskega
mednarodnega filmskega festivala LIFFE,
ki bo potekal med 8. in 19. novembrom
2017, projicirali izbor najboljših in nagra-
jenih svetovnih filmov!

Sobota, 11. 11. 2017

DOLENJSKO MARTINOVANJE

Novi trg

Petek, 17. 11. 2017

**NOVA PREMIERA APT-ja, SEN PLESNE
NOČI**

Uprizoritve: 18., 20., 21. november 2017

Dvorana novomeške pomladi (APT), 20.00

Koreografija in režija: Gregor Luštek

Ples: Gregor Luštek, Rosana Hribar, Kaja
Lorenci, Vita Osojnik, Žiga Krajncan,
Gašper Kunšek

Koprodukcija: Anton Podbevšek Teater in
Plesni Teater Ljubljana



Sobota, 18. 11. 2017

**FOLKLORNO DRUŠTVO KRES, KONCERT V
OKVIRU NOVOMEŠKEGA ABONMAJA**

Kulturni center Janeza Trdine, 19.30

Tokratni celovečerni koncert je namenjen
predstavitvi posameznih sekcij društva.
Osredni dogodek tega večera bodo plesi iz



halštatskega obdobja, s čimer se kresovci
pridružujejo letošnji rdeči niti Novega
mesta – jantarnemu letu.

Sobota, 25. 11. 2017

**ALEŠ MAKOVAC: DESETI BRAT, ZAVOD
FRIDERIK I. BARAGA**

Kulturni center Janeza Trdine, ob 19.30.

Operni koncert v okviru Novomeškega
abonmaja

Sodelujejo:

Solistični zbor z glavno vlogo Irene
Yebuah Tiran

Pevski zbor Vokalne akademije Jurij
Slatkonja

Plesalci FD Kres

Komorni orkester

Režija: Eva Hribernik

Dirigent, skladatelj in producent: Aleš
Makovac

Sreda, 29. 11. 2017

**GOSTOVANJE SPD ŠENTJANŽ (CELOVEC,
AVSTRIJA) V APT-ju**

**ALENKA HAIN: VSEENOST ALI
GOLDFISCH ZUM MITNEHMEN**

Dvorana novomeške pomladi (APT), 20.00

Režija: Alenka Hain

Nastopajo: Amrei Baumgartl, Aleksander
Tolmaier, Miro Müller, Jani Müller

Produkcija: SPD Šentjanž

*Organizatorji si pridružujejo pravico do
spremembe programa.*

*Informacije o prireditvah najdete tudi na
www.novomesto.si*

ŽIVETI DOMA ALI V DOMU?

Kakovost življenja občanov se med drugim meri tudi po tem, ali so nam na voljo storitve, ki (in ko) jih potrebujemo. Poznate občutek, ko želite rešiti neko težavo, javne službe pa so preobremenjene, da bi vam zmogle hitro pomagati, ali pa ponujajo manj sodobne rešitve? Takrat lahko na pomoč priskočijo nevladne organizacije, ki so v rednem stiku z ljudmi in se zmorejo prilagajati hitreje kot veliki sistemi. Tako recimo društva upokojencev spretno rešujejo dejstvo, da se družba stara in vse več starejših potrebuje pomoč, ki si je ne zmore plačati.

Kot kaže, bo Novo mesto postopoma osi-velo. Več kot četrtina prebivalcev Novega mesta je že danes starejša od 65 let, odstotek pa bo le še naraščal, saj je v rodno dobo vstopila generacija žensk, rojenih v 80. in 90. letih prejšnjega stoletja, ki je izrazito maloštevilna in z novorojenci ne bo zmogla ujeti vse številnejših babic in dedkov. Rešitev? Lahko zgradimo še nekaj domov za ostarele. Lahko pa ...

EDINSTVEN PROJEKT V EVROPI

... lahko pa raje poskrbimo, da starejši čim dlje samostojno živijo doma, česar si tudi želijo. To jim že od leta 2004 omogoča

vsemi javnimi in nevladnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s pomočjo starejšim. Če recimo starostnik potrebuje strokovno pomoč, mu jo poiščejo v ustreznih javnih ali drugih organizacijah (npr. Center za socialno delo, patronažna služba), ostalo pomoč pa prostovoljci nudijo predvsem sami, saj gre največkrat za druženje, dostavo iz trgovine, prevoz do zdravnika, urejanje vrta, pomoč pri nakupih itd. Ob informacijskem sistemu imajo v vsakem trenutku možnost vpogleda, kakšno pomoč kdo potrebuje, kdo mu jo zagotavlja, in tudi, ali je z njo zadovoljen. Tovrstna rešitev velja za edinstveno v Evropi, saj nikjer drugje še niso

Kot pravi vodja programa pri ZDUS Rožca Šonc, ki sicer vodi tudi novomeško društvo upokojencev, je program podaljšana roka javnega programa pomoči na domu, ki ga po zakonu z najmanj 50 odstotki sofinancirajo občine. A pomoč na domu se ne približa vsem načrtovanim uporabnikom, zato je Starejši za starejše posebej dobrodošel predvsem za tiste, ki si pomoči na domu ne morejo plačati. Dobro so

3.500 starejših prostovoljk in prostovoljcev je od 2004 do danes v program vključilo več kot 170.000 starejših od 69 let, organiziralo več kot 320.000 različnih pomoči in storitev ter opravilo okoli 8 milijonov prostovoljskih ur dela.



Prostovoljke čestitajo Rožci Šonc (tretja z leve) za nagrado Državljan Evrope 2017 (foto: Drago Šulc).

program Starejši za starejše, ki so ga razvile upokojene strokovnjakinje iz Slovenske filantropije in Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS). Kako deluje? Upokojenci - prostovoljci društev upokojencev v svojih okoliših po Sloveniji (in tudi v Novem mestu) poiščejo vse ljudi, ki so starejši od 69 let in živijo doma, se pogovorijo z njimi, zapišejo njihove potrebe in jim skušajo priskrbeti pomoč – če jo seveda potrebujejo in se s tem strinjajo. Pri tem sodelujejo z

uspeli zbrati dovolj starejših prostovoljcev, da bi projekt lahko stekel.

PODALJŠANA ROKA JAVNEGA PROGRAMA

Storitev je še posebej dobrodošla v mestih, kjer se ljudje manj poznajo med seboj, živijo v stanovanjih v nadstropjih, imajo slabšo socialno mrežo in so bolj osamljeni kot na podeželju.

ga sprejele tudi občine, med drugim zato, ker je (do)plačevanje oskrbe v domovih za starejše in oskrbe na domu dražje kot sofinanciranje programa Starejši za starejše, kjer delo opravijo prostovoljci.

POTRITVE DEŽUJEJO

Da je rešitev dobra, je potrdila tudi nagrada Državljan Evrope 2017. Evropski parlament jo podeljuje posameznikom ali skupinam, ki s svojim delovanjem konkretno prispevajo k uresničevanju načel Listine temeljnih pravic EU. Letos junija sta jo prevzela predsednik Janez Sušnik in imenu ZDUS kot nosilke programa, v imenu prostovoljcev pa Rožca Šonc, ki je ob tej priložnosti postala tudi ime tedna na Valu 202 in osebnost meseca julija na televiziji Vaš kanal. Vsem čestitkam ob rob je opozorila, da sredstva, ki jih za delovanje programa prispevajo Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter občine, v katerih izvajajo projekt, ne zadoščajo več za vse potrebe. V trinajstih letih izvajanja storitve so obiskali 63 odstotkov vseh starejših po Sloveniji, kar pomeni, da jih 37 odstotkov še ni doživelo prvega obiska prostovoljcev. Starejši pa kljub gospodarski rasti ne živijo boljše.

Foto: Foto: Peter Žunič Fabjančič

					NOVO MESTO	NADLEŽNA ŽUŽELKA	MANJŠA, PREPROSTA LOPUTNA VRATA	ZAČRTANA POT, PRAVEC	O'TOOLE, PETER	PRIPADNIK LJUDSTEV, KI GOVORIJO DRAVIDSKE JEZIKE	VELIKA ROPARSKA MORSKA RIBA	DRAGOCE-NO KRZNO KODRASTIH OVC IZ ASTRAHANA
					IZREK KAZNI KRIVCU							
					NEKD. AMERIŠKI TENIŠKI IGRALEC (PETE)							
					STARO-RIMSKI POZDRAV				AM. SATIRIK (BUCHWALD)			
					ZELIŠČAR							
					VOJAŠKA ENOTA IZ VEČ ČET ALI BATALJONOV							
					OCVIRK, ANTON				SLAVA, ODLIČNOST			
					STENA				SIN POZEJ-DONA V GR. MITOLOGIJI			
NOVO MESTO	SLOVENSKI PISATELJ (JUŠ)	OKRASNI SOBNI IGLAVEC, SOBNA SMREKA	REKA NA ČEŠKEM IN V NEMČIJI	MOŽAČA IME PISATELJICE PEROCI				DERMOTA, ANTON				
PRVI DAN V MESECU PRI STARIH RIMLJANIH						ZASLON						
						KOSTARIŠKI DRŽAVNIK (OSCAR ... SANCHEZ)						
PLUG					V GR. MIT. MATI PER-ZEJA				STOLNICA SVETEGA NIKOLAJA V NOvem MESTU	NASTAJANJE OTEKLINE		
					CITROŃNOV AVTO							
PARTI						AM. SLIKAR (MARK)						
						MESTO V TOSKANI, ITALIJA						
AMERIŠKA IGRALKA (GARDNER)				DOBA VLADANJA NAPOLEONA				ZMAGA PRI ŠAHU				
				OVRATNA RUTA				ZMRZNJENA VODA				
AVTOMOBIL-SKA OZNAKA KRŠKEGA			NEUSTVAR-JALNO IGRA-NJE VLOG				ŽIVALSKÉ USTNICE					
			SL. REŽISER (FERDO)				NAJVIŠJI MOŠKI GLAS					
SESTAVIL: PETER UDIR	PO BIBLIJI PRVI ČLO-VEK				ASTENIČEN ČLOVEK							
	KONJ RJAVE BARVE				VODOPAD							
IZREDNA LEPOTA						NAŠA TV VODITELJICA (CETINSKI)						
						NEM. FILO-ZOF (GEORG)						
ODŽAGAN KOŠ DEBLA, HLOD				AM. IGRALKA (TINA)				REKA V MANDŽURJI, KITAJSKA				
				KEMIJSKI SIMBOL ZA NEON				BERGER, ALEŠ				
KRAJ V INDI-JI, NAJDIŠČE BUDISTIČNIH JAMSKIH SVETIŠČ						SOBOLJE KRZNO, SO-BOLJEVINA						
NALIČENOST OBRAZA						TRAVA						

KALENDE - prvi dan v mesecu pri starih Rimljanih; **ROTHKO** - ameriški slikar (Mark); **SLOAN** - ameriška igralka (Tina);

Geslo pošljite na naslov MO Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto, s pripisom Križanka. Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki bodo prispale do 9. oktobra, in med njimi izžrebali 10 nagrajencev. Gostišče Loka prispeva 3 nagrade v obliki malice za dve osebi, podarili pa bomo še 7 promocijskih majic Novo mesto.

Ime in priimek:

E-naslov in telefon:

Iskano geslo:



IGRE PRIJATELJSTVA

PETEK, 15. 9., OB 20.00

ODPRTJE IGER PRIJATELJSTVA

Glavni trg /v primeru dežja ŠD Marof/

VSTOP PROST!

SOBOTA, 16. 9., PREK CELEGA DNEVA

TEKMOVANJA

SOBOTA, 16. 9., OB 20.30

ZAKLJUČNA SLOVESNOST

TER KONCERT

S PIHALNIM ORKESTROM KRKA

IN PLESALCI

Glavni trg /v primeru dežja ŠD Marof/

VSTOP PROST!

SKOKI V KRKO 2017

SOBOTA, 16. 9., OB 15.00

NOVO MESTO



**NOVO
MESTO**

V ORGANIZACIJI ZAVODA
ZA ŠPORT, KULTURO,
TURIZEM IN MLADINO
NOVO MESTO



Kandijski most

